

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, GEGUŽĖS – MAY 15, 2010 Vol. CI Nr. 93

Kaina 1 dol.

JAV Atstovų rūmai sveikina Lietuvos pastangas

JAV Atstovų rūmai pasveikino Lietuvos pastangas sustiprinti Demokratijų bendrijos veiklą. **Delfi.lt** nuotr.

Washington, DC, gegužės 14 d. (BNS) – JAV Atstovų rūmai priėmė rezoliuciją, kurioje giriama Demokratijų bendrijos (DB) veikla ir jai pirmininkaujanti Lietuva.

Pasak Užsienio reikalų ministerijos (URM), JAV Atstovų rūmai pasveikino DB pirmininkaujančios Lietuvos siūlymą atkurti šios tarpvalstybinės struktūros darbo grupių veiklą.

„Atstovų rūmai sveikina Steigiamosios grupės ir nuolatinio sekretariato remiamą Lietuvos pirmininkavimo siūlymą atkurti DB viduje darbo grupes, kurios sustiprintų DB ir suteiktų jai papildomos vertės“, – teigiama rezoliucijoje.

JAV Atstovų rūmų rezoliucijoje taip pat pabrėžiama parama DB įsteigimo dešimtmečio proga rengiamai Krokuvos konferencijai ir linkima sėkmės toliau skatinant demokratiją pasaulyje.

„Steigiamosios grupės, Lietuvos pirmininkavimo, nuolatinio sekretariato ir Tarptautinio organizacinio komiteto pastangomis DB pastaruoju metu sutelkė pastangas demokratijos plėtrai tokiose šalyse kaip Iranas, Birma ir Afganistanas, priėmė rezoliucijas, paskelbė pareiškimus ir toliau vykdo misijas, kuriomis remiama

demokratijos pažanga to siekiančiose šalyse ir visuomenėse“, – rašoma dokumente.

Vienas iš pernai liepą prasidėjusio dvejų metų Lietuvos pirmininkavimo DB tikslų yra atkurti organizacijos darbo grupes, kuriose būtų įvardijamos grėsmės demokratijai, sprendžiama, kaip stiprinti demokratinį valdymą po pasaulinės ekonominės ir finansų krizės, stiprinti moterų ir jaunimo vaidmenį plėtojant demokratiją, plėsti švietimą apie demokratiją, regioninį bendradarbiavimą demokratijos srityje, apsaugoti pilietinę visuomenę ir nevyriausybinės organizacijas nuo nedemokratinio vyriausybių, pertvarkyti pačią DB, daugiau į jos veiklą įtraukti didžiąsias pasaulio demokratijas, įvairius regionus ir pilietinę visuomenę.

DB yra tarpvyriausybinių struktūra, kurios tikslas – pasauliniu mastu stiprinti demokratijos normas ir institucijas. Jos veikloje dalyvauja daugiau kaip 100 demokratiją sukūrusių ir ją kuriančių valstybių.

Bus svarstomi Lietuvių Bendruomenių reikalai

Vilnius, gegužės 14 d. (Bernardinai.lt) – Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) Valdyba nutarė surengti PLB ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Kraštų Valdybų pirmininkų suvažiavimą Vilniuje š. m. liepos 29–30 d.

Suvažiavimo metu numatoma kalbėti Kraštų Lietuvių Bendruomenės rūpimais klausimais, PLB atstovavimo, lietuvių įtraukimo į Bend-

ruomenės veiklą klausimais, aptariamos PLB leidinio „Pasaulio lietuvis“ leidybos ir platinimo problemos, PLB svetainė internete, PLB veiklos finansavimo, komunikacijos ir kt. klausimai. Posėdyje buvo svarstoma ir patvirtinta PLB Valdybos 2009 m. veiklos bei finansinė ataskaitos, 2010 m. planai ir PLB atstovės Lietuvoje Vidos Bandis veiklos ataskaita.

Valdyba patvirtino PLB Švietimo

ir Europos kraštų reikalų komisijų uždavinius, darbo kryptis bei sudėtį. Švietimo komisiją sudaro: pirmininkė Jūratė Caspersen (Šveicarija), nariai: dr. Stasys Bačkaitis (JAV), dr. Renata Retkutė (Jungtinė Karalystė), dr. Arūnas Teišerskis (Airija), Apolonija Kalniūtė (Rusija), Daiva Navickienė (JAV), Nelida Zavickaitė Mahne (Argentina). Švietimo komisijos veiklos kryptys: **Nukelta į 6 psl.**

JBANC kviečia į konferenciją apie NATO

Washington, DC, gegužės 13 d. (JBANC info) – Jungtinis Baltijos šalių-Amerikos komitetas – JBANC (Joint Baltic American National Committee) kartu su Woodrow Wilson International Center rengia konferenciją „NATO kaita: 2010 m. strateginė koncepcija ir ateitis“. Renginys vyks š. m. gegužės 21 d. Washington, DC, Woodrow Wilson International Center.

NATO priklausančios šalys susiduria su įvairiausiomis grėsmėmis pradedant terorizmu, organizuotu nusikalstamumu, kibernetiniu saugumu ir baigiant pasauliniu atšilimu. Nors organizacija pasipildė naujais nariais, jos dar laukia didžiulės pertvarkos.

Prieš metus NATO generalinis sekretorius gavo užduotį praplėsti naują strateginę koncepciją. Specialistų grupė, vadovaujama dr. Madeleine Albright, sukūrė šį dokumentą, kuris šio mėnesio gale bus pristatytas visuomenei. Šis dokumentas padės pamatus naujam susitarimui tarp NATO narių, kai šių šalių atstovai susitiks vėliau šiais metais. M. Albright sutiko dalyvauti konferencijoje kaip pagrindinė pranešėja. Konferencijoje bus nagrinėjamos trys temos: NATO ateities tikslai ir misija, nauji saugumo pasikeitimai organizacijoje ir institucinės pertvarkos pasitinkant XXI amžiaus įvykius.

Konferencijos pranešėjų sąrašas bus paskelbtas netrukus. Renginys vyks One Woodrow Wilson Plaza konferencijų kambaryje, 5-ame aukšte, jis yra atviras visuomenei.

Kaunas, gegužės 14 d. (ELTA) – Gegužės 14 d. sukako 38 metai, kai, protestuodamas prieš sovietinę okupaciją, apsiliejęs kūną benzinu susidegino devyniolikmetis kaunietis Romas Kalanta. Greta Kauno valstybinio muzikinio sodelio, kur 1972 m. gegužės 14 d. žuvo Laisvės šauklys R. Kalanta, vyko minėjimas. Jame dalyvavo Kauno miesto savivaldybės ir Kauno apskrities viršininko administracijos atstovai, eseistas, prozininkas, bardas Edmundas Janušaitis, VDU „Rasos“ gimnazijos folkloro ansamblis „Lygaudė“. Po minėjimo jo dalyviai aplankė R. Kalantos kapą Romainių kapinėse. Pagerbiant kovotoją už nepriklausomą Lietuvą atminimą, miesto savivaldybės Vinco Kudirkos viešojoje bibliotekoje atidaryta spaudinių paroda „Romas Kalanta – auka Laisvei“.

Kęstučio Jurelės (ELTA) nuotr.

Šiame numeryje:

- Ateitininkai (p. 2, 12)
- Ganytojo žodis (p. 3)
- A. Vitkaus skiltis (p. 3)
- Apmąstymai iš Ellicott miestelio. Apie griauančių barjerus (p. 4)
- Pokalbis su nauja JAV LB Kultūros tarybos pirmininke (p. 5, 8)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Košmarų miškas (p. 7–8)
- Apie LA „Vaikų vilties“ koldūnų pietus žino ir Lietuva (p. 10–11)
- Atsiminimų nuotrupos... (4) (p. 11)
- Tikimės, kad paroda lankytojų tikrai nenuvils (p. 14–15)

Valiutų santykis

1 USD — 2.75 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Jau ketvirtą kartą užsienyje kuriantys lietuviai menininkai kviečiami į Kauną šįkart pasidominti mintimis tema „Patriotai ar piliečiai? Tarp tautos ir pilietinės visuomenės“. Pasaulio lietuvių menininkų kūrybinių dirbtuvių „Migruojantys paukščiai“ dalyviai bandys aiškintis menininko socialinio vaidmens prasmę: Kam šiuolaikinėje visuomenėje atstovauja kūrėjai? Ko iš jų tikimasi? Koks menininko vaidmuo tautoje, pilietinėje visuomenėje? Ar tas vaidmuo skiriasi, kalbant apie „iševijios“ menininkus? Galų gale, ar „iševija“ vis dar yra tinkamas terminas? Šiuos ir kitus klausimus menininkai bandys aptarti per diskusijas, paskaitas, patirties mainus, pokalbius bei spaudos konferenciją. Vilties yra, jog kūrėjai, iš tiesų būdami tie keisti, migruojantys visuomenės paukščiai, į patriotizmą ir pilietiskumą pažiūrės kitokiu – šviežesniu, labiau atitrauktu – žvilgsniu.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiamo. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdien, paskelbta) \$250.00 JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00 Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00 Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org
Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiilikti kopiją.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Iš Ateitininkų gyvenimo

2010 – Šimtieji ateitininkijos metai

Red. Vida Kuprytė c/o Draugas 4545 W 63 St. Chicago, IL 60629 el. paštas: draugas@ateitis.org

Ziono lietuvių liuteronų parapijos klebonas kun. Valdas Aušra kalbasi su dviem sendraugėm ateitininkėm Sigute Mikrut ir Rita Vencloviene Čikagos sendraugių ateitininkų susirinkimo metu.

Jono Kuprio nuotr.

Čikagos sendraugių susirinkimas

„Nors esame katalikai, man atrodo, kad kaip inteligentiški žmonės turime domėtis kitomis religijomis, ypatingai tomis, kurios siejasi su mūsų bendra lietuvių tautos istorija“ — taip rašė Čikagos sendraugių pirmininkė Pranutė Laučkaitė-Domanskienė, kviesdama Čikagos ateitininkus į susirinkimą. Balandžio 30 d. susirinkime Ateitininkų namuose, Lemonte, prabilo liuteronų kunigas Valdas Aušra, neseniai apgynęs doktorato tezė: „‘Ateik Viešpatie Jėzau’: Rytų Ortodoksų antropologinės kristologijos siūlymas šių laikų teologijai“. Apie savo disertaciją jis ir supažindino susirinkusius klausytojus. Kun. Aušra savo tezėje nagrinėja dviejų rusų teologų Vladimir Lossky ir Sergei Bulgakov raštus. Nors tema itin moksliska, bet gero pamokslininko buvo suprantamai perteikta klausytojams. Ne vienas po paskaitos pasidžiaugė, kaip malonu matyti tarp lietuvių gražiai besivystantį ekumeninį bendravimą.

Po paskaitos visi vaišinosi, šnekučiavosi, kam buvo įdomu, sklaidė P. Domanskienės atvežtus jos tėvo Juozo Laučkos archyvo rodinius. Archyve daug medžiagos iš ateitininkų pirmųjų dienų Lietuvoje, taip pat iš lietuvių katalikų veiklos Nepriklausomybės metais iševijoje. Šis archyvas vertas dėmesio, ir ateitininkai turėtų dėti pastangas ir nesigailėti lėšų surinktais raštais bei nuotraukomis pasidalinti su platesne lietuvių visuomene. — VK

www.ateitis.lt

Link Kongreso

ATEITININKIJAI
100

Ateitininkų kongresas ir stovykla rugpjūčio 2–8 d. Lietuvoje

XVI Ateitininkų federacijos kongresas vyks 2010 m. rugpjūčio 6–8 d. Vilniuje. Prieš kongresą rugpjūčio 2–6 d. vyks stovykla Berčiunuose, skirta kongreso dalyviams susidraugauti ir kongresui pasiruošti. Visą informaciją apie registraciją rasite Ateitininkų internetinėje svetainėje: <http://ateitis.lt/node/393>. Registracija tęsis iki birželio 30 d. Iševijos ateitininkai labai kviečiami dalyvauti.

Prieškongresinės stovyklos ruošos rūpesčiai

Praejusį savaitgalį, gegužės 8–9 d., vyko Prieškongresinės ateitininkų stovyklos organizacinio komiteto posėdis Berčiunuose. Posėdyje daug dėmesio skirta stovyklos įrengimui bei planavimui. Kadangi tikimasi iki keturių šimtų dalyvių, planuojama stovyklavietę padalinti į keturias dalis, kur nameliuose ir palapinėse vienoje vietoje kartu gyventų tos pačios sąjungos nariai, dalyvaujantys stovykloje. Diskutuota apie tai, kaip per valandą pamaitinti 400 žmonių, kur dėti per keturias stovyklos dienas gausybę stovyklos dalyvių automobilių, kaip veiksmingiau organizuoti stovyklos dalyvių nuvežimą į Vilnių ir pan. Ypatingas dėmesys skirtas stovyklos metu vykšančiam talentų vakarui, kuriame savo talentus pristatyti kviečiamos visos ateitininkų kuopos. Be kitų dalykų stovyklos metu planuojama turėti „Stovyklos radiją“. Taip pat ketinama surengti krepšinio turnyrą „Ateitininkijos 100-mečio“ taurei laimėti.

Ateitininkų federacijos pirmininkas Vygantas Malinauskas kartu su prieškongresinės stovyklos ruošos komiteto nariais apžiūri Berčiūnų stovyklavietę ir sprendžia, kaip sutalpinti 400 stovyklautojų. Nuotrauka iš www.ateitis.lt.

Vasaros kalendorius

Čikagoje/Lemonte

Sekmadienį, birželio 6 d., Čikagos ateitininkų Šeimos šventė Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, 10:30 v. r. Jaunučiai, moksleiviai ir sendraugiai duos ateitininkų įžodį. Po šventės visi kviečiami į Ateitininkų namų gegužinę Ateitininkų namų sodelyje, Lemonte.

Sekmadienį, birželio 20 d., Kun Kęstučio Trimako trijų jubiliejų šventė – 80 m. gyvenimo, 50 m. kuni-gystės, 50 m. akademinio darbo. Visi ateitininkai kviečiami kartu su mūsų dvasios vadovu kun. Trimaku atšvęsti šias sukaktis. 9 val. ryto šv. Mišios Šv. Antano lietuvių šventovėje, Cicero mieste (kampas 50 Ave. ir 15 gatvės); 11 val. ryto vaišės Willowbrook pokylių salėje. Svečius registruoja Roma Kuprienė 708-447-9319. Vaišių auka 25 dol.

Sekmadienį, birželio 27 d., 12:15 val. p. p. Adelės Dirsytės minėjimas, Pasaulio lietuvių centro Didžiojoje salėje, Lemonte. Minėjime – monospektaklyje Giedrė Gillespie pavaizduos Adelės Dirsytės kančios gyvenimo kelią. Visus kviečia Korp! Giedra.

.....

Stovyklos

Amerikos lietuvių R. katalikų federacijos stovyklavietėje

DAINAVOJE, Manchester, Michigan

JAS – Jaunųjų ateitininkų stovykla, liepos 6–15 d.

Stovykla skirta lietuviškai kalbantiems pradžios mokyklos mokiniams nuo 7 iki 14 metų amžiaus. Yra likę mažai laisvų vietų. Prieš užsiregistruojant, pasiteiraukite, ar vietų yra likę jūsų vaikų amžiaus būrelyje pas Laimą Aleksienę el. pašto adresu: jas@ateitis.org. Informaciją apie stovyklą rasite www.javjas.org

MAS – Moksleivių ateitininkų stovykla, liepos 15–25 d.

Kviečiami moksleiviai, baigę 8-tą skyrių ir dar nepradėję lankyti universiteto. Visą reikiamą stovyklos informaciją ir registracijos anketas rasite moksleivių tinklalapyje: www.mesmas.org

Sendraugių ateitininkų stovykla–I liepos 25–rugspjūčio 1 d.

Priimami visi šeimos nariai. Norintys dalyvauti prašomi skambinti Rūtai Kulbienei ne anksčiau kaip 12 val. p. p. (Čikagos laiku) tel.: 708-442-4911. Dėl bendrų klausimų kreipkitės į Viktorę Siliūnienę el. paštu: viktute@siliunas.com

Sendraugių ateitininkų stovykla–II, rugspjūčio 8–14 d.

Priimami visi šeimos nariai. Norintys dalyvauti prašomi skambinti Ritai Bieliauskienei tel.: 708-484-4045 arba kreiptis el. paštu: sendraugiai2@gmail.com.

.....

Tėvų Pranciškonų vasarvietėje

KENNEBUNKPORT, MAINE

Ateitininkų sendraugių poilsio ir studijų savaitė rugspjūčio 7–14 d.

Priimami visi šeimos nariai. Registruojamasi užsisakant kambarius Tėvų Pranciškonų vasarvietėje – Franciscan Guest House (207) 967-4865 arba www.franciscanguesthouse.com. Programos klausimais kreipkitės į savaitės organizatorius: Petrą Vainių (Petrasrv@aol.com), Moniką Vygantaitę Sabalienę (M.Vygantas@att.net) arba Laimą Lileikienę Shea (LTLTAX@aol.com).

GANYTOJO ŽODIS

BENEDIKTO XVI ŽINIA FATIMOJE: NEBIJOKITE BŪTI KRIKŠČIONIMIS

Paliudyti Dievo šviesą

Nebijokite kalbėti apie Dievą, be gėdos jausmo rodyti krikščioniškojo tikėjimo simbolius – tai popiežiaus Benedikto žinia iš Fatimos Apsireiškimo koplyčios, prie kurios gegužės 12 d., trečiadienio vakarą, Fatimos Marijos liturginės iškilmės išvakarėse jis palaimino į tradicinę metinę procesiją gausiai susirinkusių maldininkų žvakes, vadovavo Rožinio maldai ir pasakė trumpą kalbą.

„Gyvename laikais, – kalbėjo popiežius, – kai tikėjimas daugelyje regionų gali užgesti kaip nebekūrenama ugnis. Todėl svarbiausia yra leisti Dievui būti matomam ir girdimam mūsų pasaulyje, visiems žmonėms atverti galimybę priartėti prie Dievo. Jis nėra bet koks dievas, o yra tas pats, kuris prakalbėjo Mozei ant Sinajaus kalno iš degančio krūmo, tai Dievas, kurio veidą galime atpažinti nukryžiuoto ir prisikėlusio Kristaus iki galo paliudytoje meilėje. Brangūs broliai ir sesės, šlovinkite Viešpatį Kristų savo širdyse. Nebijokite kalbėti apie Dievą ir be gėdos jausmo rodyti krikščioniškojo tikėjimo simbolius, kad visi mūsų laikų žmonės galėtų pamatyti Kristaus šviesą.“

Pradėdamas Rožinio maldą, popiežius Benediktas pažymėjo, jog jaučia, kad yra lydimas visų tikinčiųjų maldos artumo, tačiau pridūrė, jog išgyvena mūsų laikmečio rūpesčius ir viltis, sužeistos žmonijos kančias ir pasaulio problemas: jas sudeu Fatimos Mergelei po kojų, – sakė Šventasis Tėvas, prašydamas Mariją melsti savo Sūnų taikos ir santarvės malonės tiek tiems, kurie save laiko krikščionimis, ir tiems, kurie dar nepažįsta savo Išganymojo.

Portugalijos vyskupams: šiandien reikia brandžių tikinčių pasauliečių

Ketvirtadienio vakarą popiežius susitiko su Portugalijos vyskupais. „Iš tiesų, – sakė popiežius, – dabartiniam laikams labai reikia naujo krikščionių misionieriško veržlumo, reikia brandžių tikinčių pasauliečių, kurie tapatinęsi su Bažnyčios misija, padėtų ją vykdyti sudėtingų pasaulio pokyčių sąlygomis. Šiandien reikia tikrų Kristaus liudytojų visų pirma tose gyvenimo srityse, kur tikėjimo balsas labiau-

siai nutilęs. Šiandien labai dažnai politikai, intelektualai, komunikacijos darbuotojai išpažįsta ir skelbia vieną kultūrą, nepripažįstančią religinio ir kontempliatyvaus gyvenimo matmens.

Vis daugiau žmonių mano, kad katalikų tikėjimas jau nepriklauso bendram visuomenės paveldui; dažnai jį nustelbia kitos „dievybės“ ir kiti šio pasaulio viešpačiai. Vien žodžiai apie tikėjimą neturi jokios įtakos žmonių širdims, dar mažiau gali nuveikti tik bendros užuominos apie moralines ir krikščioniškas vertybes. Vien tik kalbos nepasiekia ir nesugeba paveikti žmogaus širdies, pakeisti gyvenimo. Sužavėti gali tik asmeniškas susitikimas su tikinčiu žmogumi, kuris savo gyvenimu liudija Kristų.“

Popiežius savo kalboje paminėjo naujų judėjimų svarbą, kurie, nepaisant bendro ne itin optimistiškai nutelkiančio konteksto, vis dėlto yra gausūs ir turi nemenkų galimybių. „Tačiau labai svarbu, – sakė popiežius, – kad šitų judėjimų duodamas liudijimas nebūtų atskiras nuo bažnytinės bendrijos. Ypatingomis charizmomis apdovnotieji privalo būti atsakingi už bendrą visos tikinčiųjų bendruomenės liudijimą, kuriam vadovauja Bažnyčios ganytojai.“

Fatimos sukaktys

Ketvirtadienio, trečiosios savo viešnagės Portugalijoje dienos rytą, popiežius Benediktas XVI aukojo Mišias aikštėje, priešais Fatimos šventovę. Kaip tik šią dieną, gegužės 13-ąją, sukanka 93 metai nuo pirmojo Švenčiausiosios Mergeles Marijos apsireiškimo Fatimoje ir būtent šią dieną Bažnyčios liturgijoje minima Fatimos Marijos šventė. Šių metų gegužės 13-ąją taip pat sukanka lygiai 10 metų nuo dviejų Švenčiausiąją Mergele Mariją 1917 metais regėjusių vaikų – brolio ir sesers – Pranciškaus ir Jacintos Marto paskelbimo palaimintaisiais. Jų beatifikacijai toje pačioje vietoje 2000 metų gegužės 13-ąją vadovavo Garbingasis Dievo tarnas popiežius Jonas Paulius II. Tad šios popiežiaus Benedikto XVI ketvirtadienį Fatimoje aukotos Mišios buvo bene svarbiausias visos šios apaštališkosios kelionės įvykis.

Parengta pagal „Vatikano radiją“

ALEKSAS VITKUS

Lietuviai – nykstanti tauta?

Kaip apmaudu, kad mūsų tauta, dar šv. Brunono laikais pradėjusi kurti savo valstybę, per šimtmečius gynusią Vakarų Europą nuo mongolų ar totorių ordų, o Rytų Europą – nuo kryžiuočių ir kalavijuočių, nesugebėjo toje valstybėje subrandinti gausios lietuvių tautos. Kadaise galinga valstybė žlugo, pirmiau tapdama vos ne paprasta Lenkijos provincija, o po to – keliomis Rusijos gubernijomis arba po 1863 metų sukilimo – Šiaurės Vakarų kraštu. Net Lietuvos vardas buvo uždraustas vartoti.

Tam istorikai ir etnografai nurodo daug priežasčių. Nuolatinis gynimasis nuo gausių mus supančių priešų, badmečiai ir marai reikalavo daug aukų. Okupantų priespauda ir sunkios ekonominės sąlygos išblaškė tūkstančius lietuvių po visą pasaulį. Didele dalimi iš Lenkijos, taip pat ir iš Rytų Bažnyčios atėjusi ir atkakliai mums lenkų kunigų brukama krikščionybė daugelį lietuvių pagonių išvertė į lenkus katalikus ar stačiatikius rusus. Kiek vėliau ne vienas lietuvis nuėjo į iš Vokietijos atėjusių protestantizmą ir tapo vokiečiu. Neapgaltotas Lietuvos valstybės valdovų veržimasis į slavų (rusų, gudų ir ukrainiečių) apgyventus plačius plotus lietuvių tautai irgi nedavė nieko gero.

Po Lietuvos priėmimo į Europos Sąjungą (2004 m.), panaikinus laisvo judėjimo apribojimus, staiga padidėjusi emigracija verčia ir Lietuvos vyriausybę atkreipti į tai dėmesį. Mažėja gyventojų skaičius, o su juo pastebimas ir visuomenės senėjimas. Išvyksta tiek jauni darbuotojai, tiek ir galimi darbdaviai ateityje. Paskutiniu laiku lietuvių tautą pamažu žlugdo ir pernelyg mažas gimstamumas.

Ne mažesnį susirūpinimą turėtų kelti Lietuvoje ir net visame pasaulyje pasklidusi kosmopolitizmo mada, privedusi prie to, kad net Lietuvos vyriausybės kai kurie nariai nenori ar negali suprasti skirtumo tarp tautos ir valstybės sąvokos. Ne vieną emigrantą jau galime girdėti sakant: „Aš europietis“ arba net „Aš pasaulio žmogus“. Nejaugi jie bijo būti pavadinti nekrektiškais, jei drąsiai pasakytų esą lietuviais?

Mūsų kaimyninės tautos – lenkų, rusų, vokiečių, ir daugelis plataus pasaulio tautų išaugo per keliasdešimt kartų, tuo tarpu Lietuvos valstybė ir lietuvių tauta visą laiką mažėjo ir nyko. Ar ne graudu? Pažvelkime į kai kuriuos istorinius duomenis.

Anot prof. Kazio Pakšto, Mindaugo Lietuva galėjo turėti apie 270,000 lietuvių. Praėjus apie 150 metų, jau Vytauto laikais, Lietuvoje galėjo gyventi apie 750,000 lietuvių. Po 1569 m. Liublino unijos DLK žemės gerokai susitraukė, kai iš jos buvo atplėstos keturios vaivadijos. Visoje toje likusioje teritorijoje gyveno apie 1 mln. gyventojų, tarp kurių galėjo būti apie 850,000 lietuvių.

Po Liublino unijos labai įsigalėjo lenkų kalba, ir daug lietuvių, o ypač bajorija, surašymų metu jau nevengė savęs vadinti lenkais. XVII a. pabaigoje lenkiškai jau buvo rašomi beveik visi dokumentai. Lietuvių tautos augimui labai didelį smūgį sudavė keli žiaurūs Maskvos įsiveržimai Lietuvon, karai su švedais ir didysis maras (1710–1711), per kuriuos gyventojų skaičius krito 35 proc. Prasidėjus Lietuvos-Lenkijos valstybės padalijimams, Lietuvos valstybėje vis dėlto dar gyveno 1,4 mln. lietuvių.

Apie 1860 metus Rusijos statistika lietuvių etninėje erdvėje suskaičiavo apie 1,9 mln. lietuvių, o lenkiškoje erdvėje – apie 10 mln. lenkų. Taigi, santykis tarp abiejų tautų tuo laiku jau buvo 5:1. Deja, šiandien mes turime maždaug tik apie 3 mln. lietuvių, kai mūsų pietinis kaimynas, Lenkija, priskaičiuoja apie 38 mln. gyventojų, daugiausiai – lenkų. Taigi, tas pats santykis išaugo į 13:1. XI amžiuje su lenkais buvę beveik apylygiais šiandien prieš juos tapome nykštukais.

1914 m. visoje lietuvių tautinėje erdvėje gyveno apie 4,3 mln. žmonių. Per Pirmąjį pasaulinį karą tas skaičius sumažėjo iki 3,3 mln., iš kurių 2,1 mln. buvo lietuviai. 1918 m. atsikūrusioje Lietuvos valstybėje 1923 m. buvo surengtas pirmas gyventojų surašymas. Buvo rasta tik 2,2 mln. gyventojų su 1,75 mln. lietuvių. Per 20 nepriklausomybės metų tas skaičius padidėjo iki 2,6 mln. gyventojų su 2,1 mln. lietuvių. Praradus Klaipėdą, bet atgavus dalį Vilniaus krašto, gyventojų skaičius pakilo iki 2,9 mln. Maždaug tą patį skaičių patvirtina ir 1942 m. vokiečių okupacinės valdžios surengtas surašymas, radęs 2,8 mln. gyventojų, tarp jų – 2,2 mln. lietuvių.

Antrojo pasaulinio karo metais Lietuva dėl sovietų trėmimų į Rusijos gilumą arba repatriaciją į Vokietiją prarado apie 130,000 žmonių. Vokiečiai nužudė arba išvežė į Vokietiją 240,000 Lietuvos žydų. 1944 m. iš Lietuvos, įskaitant ir Klaipėdos kraštą, į Vokietiją pasitraukė apie 260,000 žmonių. Jau pasibaigus karui, į Lenkiją pasitraukė 178,000 žmonių, tarp jų ir 8,000 lietuvių. Į Sovietų Sąjungos platybes buvo išvežta dar beveik 110,000 gyventojų.

Nepaisant tų didelių valstybės gyventojų nuostolių, 1959 m. jau sovietinėje Lietuvoje surengtas surašymas rado 2,7 mln. gyventojų, tarp jų – 2,15 mln. lietuvių. Į tą 2,7 mln. skaičių įeina ir apie 200,000 sovietų kolonistų, atgabentų Lietuvon. Sovietų valdymo pabaigoje Lietuvoje gyveno 3,7 mln. gyventojų. Po 1990 m. nepriklausomybės paskelbimo prasidėjusios emigracijos tas skaičius tikriausiai yra žymiai kritęs, bet, nesant tikslios emigracijos statistikos, to skaičiaus niekas nežino, nors visi supranta, kad lietuvių tauta laisvoje Lietuvoje užuot augusi pastebimai tirpsta kaip pavasario sniegas, ir prošvaisčių, kad padėtis pagerės, bent iki šiol nesimato.

Nors ir labai iškilmingai šventėme Lietuvos vardo paminėjimo pirmą kartą istorijoje tūkstantmetį (1009 m.), turime pripažinti, kad per tą tūkstantį metų Lietuvos valstybė nepadidėjo nei savo etninių žemių plotu, nei lietuvių kalba kalbančiųjų skaičiumi.

Popiežius Benediktas XVI Fatimoje, Portugalijoje.

APMASTYMAI IŠ ELLICOTT MIESTELIO

Apie griauinantį barjerus

JUOZAS GAILA
gaila1@verizon.net

Prieš trejetą metų nustebino „Draugo“ nuomonių skyriuje išspausdintas rašinys, kuriame autorius siūlė kurį laiką pamiršti, kad esame lietuviai ir pabūti pasaulio piliečiais. Štai iškarpėlė iš to rašinio:

Manau, būtų kur kas geriau, jei kurį laiką pamirštume, kad esame lietuviai, ir pabandytumėme kurį laiką pabūti pasaulio piliečiais. Įgyta patirtis labai praverstų grįžus tėvynei (...). Tačiau šiandieną išvykę į užsienį lietuviai yra linkę visų pirma apsaugoti savo tautiškumą. Tik ar tikrai išvykus į užsienį mūsų tautiškumui kyla grėsmė? (...) ar būtina burtis su tikslu apsaugoti tautiškumą, kada tautiškumui joks pavojus negresia?

Tai va, vienas atvykęs į Londoną ten studijuojančiam lietuvių jaunimui porina, kad neužsidarytų lietuvių kalboje, nes ir Vytautas su Jogaila kalbėjo lietuviškai tik tada, kai norėjo, kad lenkai nesuprastų, o šis tikina, kad, gyvenant svetur, joks pavojus tautiškumui negresia. Vis dėlto laimė, kad tokių „lietuviškumo“ apaštalų nebuvo nei prieškarinėje, nei pokarinėje išeivijoje.

Bet taip bemažtydamas užklystu į „Lietuvos ryto“ straipsnį apie lietuvių bažnyčių uždarinėjimą Amerikoje. Nustembu, kad tas, kuris prieš trejetą metų rašė, kad tautiškumui svetur gyvenant joks pavojus negresia, jau sielvartauja, kad jauniausia JAV lietuvių karta skuba įsilieti į amerikiečių visuomenę, keistis pavardes ir gėdijasi savo šaknų. Jo manymu, didžiausia problema yra atsakyti į klausimą, ar JAV lietuviai apskritai nori burtis ir bendrauti. Panorau sužinoti, kas tą žmogų taip paveikė, ir ar jis nesijaučia kaltas, raginęs kurį laiką užmiršti, kad esame lietuviai, ir siūlęs tapti pasaulio piliečiais.

Taigi, parašau jam elektroniniu paštu laišką. Tuoj pat atsako jis man, kad „Lietuvos ryto“ redakcija iškraipiusi jo atsakymą. Taip ir nesuprantu, ar jis vis įrodinėja, kad išeivijoje negresia pavojus tautiškumui, ar apgailestauja, kad jauniausia lietuvių karta gėdijasi savo šaknų. Apsikeičiams dar pora laiškų apie emigrantų kartas. Gaunu iš jo šį laišką:

Apie prieškarinius emigrantus daug nežinau. Jais nesidomiu. Apie juos nerašau. Jie nėra mano rašinių tema. Su DP's išvis nedaug kas nori prasidėti. Ką turime šiandieną iš jų palikimo – baisus, sustabarėjęs, rasistinis nacionalizmas. Kaip Lietuva prie Smetonos. Nenuostabu. O kai 1991 metais „dipukų projektas“ buvo kaip ir įvykdytas, Lietuva jau tapo suvereni – kiek jūs[ų] grįžo????????? A..... taip, taip. [G]al 100, o gal 200, o gal 250? Nesistebiu, kad jaunimas su ta karta nieko bendro nenori turėti – ten tik intrigos, pagieža, pyktis.... žodžiu tikri lietuviai...

Prisipažinsiu, kad atsakymas apstulbina mane. Laiškas jauno lietuvio, studijas begilinančio Amerikoje, ne tik apstulbina, bet ir prislegia. Iš jo kitų rašinių sužinau, kad jis yra studijavęs Airijoje, grįžęs į Lietuvą buvo įsidarbinęs savivaldybėje, buvo priimtas studijuoti žurnalistiką Vil-

niaus universitete, bet, susidarius galimybei studijuoti Amerikoje, paliko Lietuvą. Rašinėja jis išeivijos spaudoje, net ir „Drauge“, filmuoja pokalbius su žymesniais lietuviais, kuriuos galima matyti per internetą ir vadina tai televizija (nycltv).

Jo tikslai: *Griauti dirbtinai sukurtus ideologinius barjerus tarp lietuvių Lietuvoje ir išeivijos lietuvių Amerikoje bei kitose šalyse (...), padėti lietuvių bendruomenėms integruotis į kultūrinį, politinį ir socialinį JAV gyvenimą, informuojant jas apie Amerikos politines, ekonomines, kultūrines aktualijas.* Tikslai tikrai gražūs, bet ar barjerai gali būti griaujami tokia rašliava? Abejoju.

Žinau, laikai ir gyvenimas pasikeitė, bet juk ir aš buvau jaunas, bet nepamenu, kad aš ar mano bendraamžiai būtume gyvenę su neapykanta Lietuvai, nors Lietuva mums suteikė tik gyvybę.

Ir kodėl jaunas lietuvis dega tokia pagieža prieškarinei Lietuvai, vadinamas ją smetonine, rasistine? Ir kuo ji jam ar jo tėvams nusikalto? Ar jis žino, kad Amerikoje paplūdimiuose dar 1952 m. buvo užrašai, kad žydai ir spalvotieji nelaukiami (unwelcome), kad spalvotiesiems buvo atskiri, apšepę restoranai, kino teatrai, mokyklos, viešieji baseinai, tualetai, net autobusų stotyse atskiri laukiamieji? Ar jis žino, kad vokiečiams okupuojant Lenkiją, jo vadinama smetoninė, rasistinė Lietuva priėmė, priglaudė ir leido į laisvus Vakarų išvykti į Lietuvą perbėgusius lenkų karius, nepaisant lenkų mums padarytų skriaudų? Taip, Lietuva nebuvo demokratinė valstybė, bet ją supo baisiausių pasaulio tironų valdomi kraštai, o demokratinėje Amerikoje niekuo neprasikaltę joje gyvenę japonų kilmės amerikiečiai buvo išvaryti iš savo namų ir sugrūsti į stovyklas.

Jis rašo, kad apie prieškarinius emigrantus jis daug nežino, jais nesidomi. Kur jam žinoti, jis juk dirbtinai barjerus griaua! Kur jam žinoti, kad tų emigrantų dėka prieškariniais laikais Lietuva tapo Europos krepšinio čempione, ir iki dabar krepšinis yra tartum religija Lietuvoje. Kur jam žinoti, kad Darius ir Girėnas anais laikais išgarsino mažai žinomą Lietuvą pasaulyje, kad senųjų emigrantų statytais namais, bažnyčiomis mes tebesinaudojame. Anot jo, „su DP's išvis nedaug kas nori prasidėti“, mat jų palikimas: „baisus, sustabarėjęs, rasistinis nacionalizmas“. Tai va, ką mano kartos, kurios dauguma jau mirė, tėvai yra palikę. Taigi, likusieji – mano karta, ir esame tie „baisūs, sustabarėję, rasistai, nacionalistai“. Tad ir mažiau, kaip mes tokie būdami tapome Amerikos universitetų profesoriais, atkūrusiais ir Vytauto Didžiojo universitetą, mokyklų mokytojais, įmonių vadovais, gydytojais, net išgarsėjusiais mokslininkais, pagaliau net laisvę atgavusios Lietuvos prezidentu?!

Barjerų griovėjas nepagaili karčių žodžių „Bernardinai.lt“ ir Lietuvai. Anot jo, jis ir jo karta 1991-ųjų šaltą sausį spietėsi prie laužų, prie Parlamento, gedėjo žuvusiųjų ir šventai tikėjosi po laisvės atgavimo turėti

savo žodį ir kad šalies ateitis priklausė tokiems, kaip jie. Deja, laisvoje Lietuvoje pasijuto svetimi, neradę prieglobsčio Tėvynės aukštojo mokslo institucijose, išėjo į pasaulį ieškoti savęs. Dvejus metus studijavęs Airijoje vėl šventai tikėjo, kad Lietuvai bus reikalingas, deja, jo nereikėjo, tai išvyko į JAV. O kaip dabar jis jaučiasi? Štai:

[J]ei Tėvynė mane pašauktų, jau kitos dienos rytą stovėčiau Vilniaus oro uosto autobusų stotelėje (...). Tikrai. Be jokios abejonės. Tik ar Tėvynei tikrai manęs reikia? Tautiečių siūlo mas atsakymas, klasikinis Kenedžio posakis – „Neklausk, ką šalis gali padaryti tau, bet paklausk, ką tu gali

padaryti savo šaliai“ – manęs visiškai netenkina ir grįžti namo neskaitina. Todėl į kitą klausimą, „Ar pasiruošęs grįžti namo?“, kategoriškai atsakau: „Dar ne.

Man sunku išvengti sarkazmo visa tai skaitant, bet kartu tai ir liūdna. Kodėl tiek kartėlio, savanau-diškumo ir prieštaravimų ir maža logikos jo straipsniuose? Jis teigia, kad Lietuva jo nenorėjusi, bet juk buvo gavęs darbą savivaldybėje. Neradęs prieglobsčio Tėvynės aukštojo mokslo institucijoje, bet juk pats atsisakė studento vietos Vilniaus universitete ir išvyko į JAV. Tad kam kaltinti Lietuvą? Be to, universitetas – ne prieglobstį teikianti institucija, bet mokslo įstaiga. O studentas, baigęs universitetą Amerikoje, tikrai nekalina valstybės, kad ši nesuteikia jam norimo darbo, nors pažadų prieš rinkimus ir atsiranda. O šis kaltina savo Tėvynę ir dėl tėvų:

Tėvas, dirbęs Lietuvos televizijoje daugiau kaip dvidešimt metų, turbūt negalėjo duoti savo Tėvynei daugiau nei laiką, kuris turbūt turėjo būti skirtas praleisti su vaikais bei šeima, ir kuris buvo iškeistas į nesibai-giančias komandiruotes po Tarybų Sąjungą ir Lietuvą (...). O kaip Tėvynė atsidėkojo mano tėvams ir dar tūkstančiams tokių tėvų Lietuvoje?..

Maryland Amerikos legiono 154 lietuvių posto prieškarinės ir pokarinės emigracijos atstovai West Point, NY (iš k.): Gintaras Buivys, Henry Gaidis, John F. Maskavich ir Vincas Dulys.

O man atrodo, kad Dievuliui reikėtų dėkoti, kad jis gimė ir gyveno tuo laiku, kai jo tėvui negrėsė pavojus atsidurti Vorkutos šachtose ir jis galėjo dirbti savo mėgiamą darbą ir išlaikyti šeimą. O Amerikoje milijonai dirbančiųjų labai dažnai kilnojami po plačiąją Ameriką, o dirbantieji, ypač tarptautinėse bendrovėse, priversti keliauti ne tik po Ameriką, bet ir po visą pasaulį. Ir jie net nesapnuoja apie kažkokį dėkingumą iš valstybės.

Susimąstau. Žinau, laikai ir gyvenimas pasikeitė, bet juk ir aš buvau jaunas, bet nepamenu, kad aš ar mano bendraamžiai būtume gyvenę su neapykanta Lietuvai, nors Lietuva mums suteikė tik gyvybę. Matėme per trėmimus siaubo apimtus tėvus. Išsigandę Sibiro jie, palikę namus ir viską, ką buvo gyvenime sukaupę, vėžė mus į degančią Vokietiją, į nežinią. Bet niekad, niekad nesu girdėjęs iš jų pikto žodžio Lietuvai. Lietuva jiems liko pasakų šalis. Ji tokia jiems buvo DP stovyklose, tokia buvo ir atsidūrus Amerikoje. Aišku, kad buvo tarp jų ir kivirčių, ir gilių ideologinių skirtumų, bet Lietuvos ir lietuviškumo išlaikymo išeivijoje atžvilgiu jie buvo vieningi.

Dar Vokietijoje, dipukų stovykloje, susipažinau su viena mergaite, vėliau atsidūrėme Baltimore mieste. Jai esant kelių savičių, 1936 m. jos tėvas su trimis kitais ūkininkais buvo nuteistas ir sušaudytas už dalyvavimą vadinamame suvalkiečių sukilime. Našlė motina ištekėjo už kito ūkininko, kuris pirmos sovietų okupacijos metais buvo suimtas, atsidūrė kalėjime ir tik vokiečiams atėjus išsilaivino. Amerikoje susipažinau ir su kito sušaudytojo seserimi, aktyvia lietuviškoje veikloje. Tačiau niekada negirdėjau pikto žodžio apie Lietuvą nei iš jos, nei iš sušaudytojo žmonos, jos dukters, nei iš anūkų, gimusių Amerikoje. 1996 metais sušaudytųjų giminės iš Amerikos pastatė sušaudymo vietoje, Kaune, jų atminimui kryžių, kad komunistai jų nesisavinę. Buvau pakviestas kalbėti kryžiaus šventinimo apeigose. Kalbėjau, mačiau iš Amerikos atvykusiųjų akyse ne pyktį, ne kerštą, bet ašaras. Ar tada būčiau tikėjęs, kad vieną dieną iš jau laisvoje Lietuvoje brendusio žmogaus susilauksime tiek pagiežos?

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Nauja JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė: „Laikas prinokęs įdomiam darbui“

Naujoje 2009–2012 metų kadencijos JAV LB krašto valdyboje yra keletas naujų, valdyboje dar nematytų veidų. Vienas tokių veidų – JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė **Aldona Rastenytė-Page**.

Aldona Rastenytė-Page

Nauja JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė mano, jog gyvename labai įdomiu laiku: iš vienos pusės ekonominė krizė sumažino kultūrinių veikėjų ir rėmėjų gretas išeivijoje, iš kitos pusės – esame tiesiog priversti ieškoti naujų kelių ir būdų, kaip galima būtų ir toliau sėkmingai bendradarbiauti tarp išeivijos ir naujųjų ateivių, palaikyti lietuviškos kultūros tęstinumą, pasirūpinti jos ateitimi. Jos nuomone, laikas prinokęs įdomiam darbui.

– Kodėl sutikote eiti JAV LB Kultūros tarybos pirmininkės pareigas?

– Tai geras klausimas. Sutikau užimti šias pareigas, nes esu giliai įsitikinusi, kad būti ir išlikti lietuviu yra didelis turtas, kad kultūrinių vertybių išlaikymas, pažinimas ir jų puoselėjimas turi nepaprastai didelės reikšmės kiekvieno žmogaus gyvenime. Šiuo metu gyvename labai įdomiu laiku mūsų lietuviškos veiklos ir kultūros judėjime. Iš vienos pusės laikas ir dabartinė ekonominė krizė palietė mus visus ir sumažino kultūrinių veikėjų ir rėmėjų gretas, iš kitos pusės – esame tiesiog priversti ieškoti naujų kelių ir būdų, kad galėtume išvystyti sėkmingą išeivijos ir naujųjų ateivių bendradarbiavimą ir susidomėjimą lietuviškos kultūros tęstinumu ir jos ateitimi. Taigi, laikas prinokęs įdomiam darbui.

– Turite patirties daugelyje kultūros sričių: vadovaujate Lietuvių tautodailės institutui Philadelphia, surengėte ne vieną meno aprodą, iki praėjusių metų buvote lietuviškos radijo programos vedėja, turite mokslinį laipsnį vokiečių kalbos ir teatro meno srityse, galų gale, dėstėte lietuvių kalbą keliose įstaigose. Kuo ši patirtis padės vadovau-

jant JAV LB Kultūros tarybai?

– Tikiuosi, kad sukaupia patirtis padės man išsijausti, geriau pažinti ir suprasti dabartinius mūsų kultūrinio veikimo poreikius bei jų gvildinimą.

– **Kaip ir kiekvienoje organizacijoje, keičiantis valdyboms, bandoma išlaikyti tam tikrą veiklos, tikslų tęstinumą. Ką, kokius projektus bandysite testuoti perėmusi pirmininkės pareigas iš Dalės Lukienės? Kurių, Jūsų nuomone, Jums vadovaujant, netęsite?**

– Taip, išlaikysime veiklos tęstinumą. Aš esu labai dėkinga Dalei, kad ji sutiko ir toliau dalyvauti Kultūros taryboje kaip specialių projektų vadovė. Jos vadovavimo metais buvo surengtas ne vienas išpūdingas renginys, suteikęs didelį įnašą į mūsų kultūrinį gyvenimą. Džiaugiuosi, kad ir kiti gausūs jos projektai, pradėti pereinamais metais, bus tęsiami. Žymiausias iš jų bus Žalgirio mūšio 600 metų jubiliejaus šventimas. Tolimesni veiklos planai dar yra aptarimo stadijoje.

– **Kokius naujus tikslus, iššūkius sau keliate, gal jau turite suplanavusi konkrečius darbus, projektus?**

– Galbūt didžiausias mano iššūkis būtų – „Daugiau dėmesio lietuviškai kultūrai per mūsų menininkus, per liaudies meną, per teatrą“, kad įsivyratų ryškesnis lietuviškos kultūros pasireiškimas Amerikos kultūriniame pasaulyje, kad galėtume išeiti iš uždaro veikimo tik savo sambūriuose. Mes turime daug kuo pasidžiaugti, pasididžiuoti ir pasidailinti lietuviško meno plotmėje – nuo pat modernaus meno išraiškų iki gilaus meno pajautimo mūsų liaudies mene. Tai gali paliudyti neseniai New York mieste įvykęs Lietuvos kino savaitgalis Modernaus meno muziejuje (MoMa), kur muziejaus vadovybė labai teigiamai pristatė ir įvertino Lietuvos kino pasiekimus. Taip pat noriu paminėti neseniai pasibaigusią nuostabią „Kryždirbystės“ parodą, rodytą New York Jungtinių Tautų pastate, kuri sutraukė daug publikos ir leido Lietuvos vardui ir lietuvių kūrybingumui plačiau švytėti.

– **Kuri kultūros sritis JAV išeivijos gyvenime, Jūsų nuomone, sulaukia daugiausia dėmesio, kuri – mažiausiai? Kodėl ir ar bandysite ką nors čia pakeisti?**

– Manau, kad daugiausia dėmesio sulaukia lietuviška mokykla, nesvarbu, ar tai būtų gausi Čikagos šeštadieninė mokykla, ar Philadelphia keliolikos mokinukų sekmadieninė mokykla. Jos visos atlieka labai svarbų lietuviškos tęstinumo darbą, ir joms tas dėmesys teisėtai priklauso. Bandant apibūdinti silpniausią kultūrinio judėjimo sritį, manau, reikėtų paminėti savanoriškumą. Šiandien jis nebėra toks populiarus tarp mūsų.

Nukelta į 8 psl.

NUOMONĖ

Quo vadis, užjūrio lietuviai?!

FAUSTAS STROLIA

Besidžiaugiant mūsų užjūry išlaikytą lietuvių per lituanistines mokyklas, Pedagoginį lituanistikos institutą, per lietuviškas parapijas ir vienuolijas, organizacijas kaip ateitininkai, skautai, Lietuvos vyčiai, Dainų ir Tautinių šokių šventės ir įvairias draugijas, karitatyvines organizacijas, padedančias mūsų tautiečiams Lietuvoje, taip suskaudo širdį, perskaičius Vytauto Volerto vedamąją „Netikime, kad yra taip blogai“ („Draugas“, 2010 m. gegužės 8 d.), kur kalbama apie „susikuprinusią Lietuvos žiniasklaidą“, ją nenorom prilyginus prie purvasklaidos ar dar trumpiau – „taršos“.

Tame pačiame šeštadienio numeryje yra daug straipsnių, parodančių teigiamą Amerikos lietuvių veiklą. Kaip džiugu skaityti seserų Ramunės bei Audros Kubiliūčių straipsnį apie „Grandies“ metinį koncertą su net 10 nuotraukų, kuriose tautišką drabužių dėvintis jaunimas tiesiog spindi pakilia nuotaika; Eglės Juodvalkės straipsnį apie „Teatro ir poezijos erdvę Čikagoje“ (visos trys autorės baigė lituanistines mokyklas šiame žemyne!); Raimundo Lapo straipsnį apie „Draugo“ redaktoriaus Leonardo Šimučio gražiausias lietuviškas savybes. Kaip malonu skaityti apie Kęstu-

tį Girnių, pasišventusiai dirbusį „Laisvosios Europos“ radijui Miunchene ir Prahoje ir taip pagarbiai aprašiusį partizanų kovas sovietinėje Lietuvoje. Bet sykiu kaip pritrenkiančiai užgauna širdį jo paties pacituota patirtis apie naująją emigracijos bangą, kuri, jos paklausus, kas ją sieja su Lietuva, atsakanti – niekas! Žinoma, tai yra 50 metų gyvenimo sovietinėje erdvėje pasekmė. Nesupratimas, kad laisvė ne tik suteikia laisvę elgtis kaip nori, bet ir įpareigoja.

Po karo DP pabėgėlių stovyklose mokytojai nedykaudoniavo, sunkiomis sąlygomis įsteigė mokyklas ir gimnazijas, kurios išmokė mus ne tik lietuviškai skaityti ir rašyti, bet ir su pasiaukojimu mylėti Lietuvą, todėl mūsų pareiga bent jų vilčių neapvilti. Mūsų pareiga išlikti susipratusiais lietuviais ir, panašiai kaip spaudos draudimo laikais, kada Vakaruose ir Mažojoje Lietuvoje gyvenę lietuviai pilna energija žadino Lietuvą naujam nepriklausomam gyvenimui, turime tęsti savo lietuviškos meilės veiklą.

Nei V. Volertas, nei K. Girnius nėra kalti už tokią Lietuvos spaudos būklę ir naujosios emigracijos galvosena. Man tik atrodo, kad mums beveik sveikiau apie visa tai mažiau žinoti, nes žinojimas padėties nepataiso ir mūsų nepakelia, o tik skaudžiai slegia!

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org dalia.cidzikaite@gmail.com

KIEK RIMTESNIS JAV MARINŲ ĮSPŪDIS

Beskaitydamas Juozo Gailos straipsnį „Du gaideliai“ jo seniai „Drauge“ įsitvirtinusioje „Apmąstymų“ virtinėje („Draugas“ 2010 m. balandžio 24 d.), buvau nustebintas jo „vyriško“ teiginio, kad „Amerikos marinuose tarnaudamas nebūčiau tapęs seržantu nemokėdamas keiktis“. Gražu, kad jis buvo pakeltas į seržantus, bet nejaugi tai buvo padaryta taip lengvabūdiškai – už mokėjimą keiktis!?

Korėjos karo metu ir man teko tarnauti Amerikos marinuose, kurie man padarė kiek rimtesnį įspūdį. Aš taip pat gavau seržanto laipsnį, tačiau mano pakėlimo rašte yra išvardinti kiek kitokie nuopelnai, už kuriuos tas laipsnis buvo skiriamas. Norėčiau tikėti, kad J. Gaila tik juokauja, bet jei ne – tai tikrai gaila.

Vytautas Matulionis
Cleveland Heights, OH

IŠ BOSTONO PADANGĖS

Bostono lietuvių kasdienybę pavairino š. m. balandžio 11 dienos renginys, susidėjęs iš dviejų dalių.

Pirmoje dalyje prisiminta ir pagerbta aktorė-režisierė Aleksandra Gustaitienė. Išgirdome puikų Ritos Ausiejūtės ir Birutės Vaičūrgytės-Šležienės dialogą. Be to, ekrane matėme ir klausėmės gyvų liudininkų prisiminimų, kurie buvo įsijungę į A. Gustaitienės ruošiamus spektaklius ir artimiau ją pažino. Žiūrovai sugrįžo į nors ir netolimą, bet, laikui bėgant, pamirštamą praeitį.

Š. m. balandžio 24 d. „Draugo“ šeštadienio priede pasirodė dr. Stasio Goštauto platesnės apimties straipsnis „Teatras“, į kurį jis įterpė ir Bostone vykusį renginį. Tik autorius kiek pašykstėjo žodžių, aprašydamas

antrąją renginio dalį – apie atgimusį Bostono dramos teatrą, apie naujus atlikėjus, kurie su dideliu entuziazmu atliko savo vaidmenis.

Skačiau Kazio Sajos „Maniako“ pjesę. Ji pasirodė man nuobodoka. Režisierius Norbertas Lingertaitis iš tos pjesės pajėgė iškelti ugnį. Visi aktoriai vaidino puikiai!

Esame dėkingi režisieriui, jo surastiems naujiems talentams ir visiems, kurie prisidėjo pritaikant dekoracijas, šviesas ir garsą. Linkime naujam Bostono dramos teatrui neprarasti entuziazmo, ryžto, ištvermės ir artimoje ateityje pradžiuginti ir kitas lietuvių kolonijas.

Valerija Girniuvienė
Boston, MA

Skaitykite ir remkite „Draugą“!
Apsilankykite www.draugas.org

I. Degutienė dalyvavo ES parlamentų pirmininkų konferencijoje

Konferencijos dalyviai.

ELTA nuotr.

Stokholmas, gegužės 14 d. (ELTA) – Seimo pirmininkė Irena Degutienė lankosi Stokholme (Švedija), kur dalyvavo tradicinėje Europos Sąjungos (ES) parlamentų pirmininkų konferencijoje.

Lietuvos Seimo pirmininkei buvo suteikta teisė pirmajai iš visų Europos parlamentų vadovų pasisakyti šioje konferencijoje iškart po priimančios šalies – Švedijos – ir Europos Parlamento atstovų pasisakymų. I. Degutienė pažymėjo, kad Lisabonos sutartis praplėtė nacionalinių parlamentų galias ir suteikė naujų politikos kūrimo galių. Tačiau, pasak Seimo pirmininkės, tik ateitis parodys, kaip veiks nauja tvarka.

Lietuvos parlamento vadovė trumpai pristatė ir Lietuvos patirtį įgyvendinant subsidiarumo principą.

„Dar rengiantis narystei ES, Lietuvos Seime įdiegtas ES reikalų parlamentinės kontrolės modelis buvo suderintas su taip ir neįsigaliojusios Sutarties dėl Konstitucijos Europai nuostatomis. Mes jau tuomet pasinaudojome geriausia kaimyninių parlamentų patirtimi ir kūrybiškai ją išplėtojome. Nuo pat pradžių subsidiarumo principo kontrolės mechanizmas įtraukė specializuotus Seimo komitetus. Būtent jie pirmiausia yra atsakingi už tinkamą ir laiku atliekamą subsidiarumo principo laikymosi kontrolę“, – kalbėjo parlamento vadovė.

I. Degutienė pripažino, kad Lietuvai pavyko sukurti stiprią ES reikalų parlamentinės kontrolės teisinę bazę ir dabar reikia toliau tobulinti Lisabonos sutarties įgyvendinimo formas.

Sulaikyti asmenys, siejami su nepavykusių išpuoliu New York mieste

New York, gegužės 14 d. (AFP/BNS) – JAV federaliniai agentai surengė virtinę patikrinimų šalies šiaurės rytuose ir sulaikė tris asmenis, kurie įtariami skyrę pinigų surengti nepavykusį išpuolį New York „Times“ aikštėje, kur ketinta susprogdinti užminuotą visureigį.

JAV generalinis prokuroras Eric Holder sakė, kad sulaikyti įtariamieji yra susiję su Faisal Shahzad – pakistaniečių kilmės Amerikos piliečiu, kuris kaltinamas užminavęs visureigį ir gegužės 1 dieną ketinęs jį susprogdinti „Times“ aikštėje.

Pareigūnai pabrėžė, kad trys įtariamieji suimti dėl kaltinimų, susijusių su imigracijos taisyklių pažeidimais, ir jų sulaikymas nereiškia, jog esama kažkokios naujos grėsmės. Vis dėlto E. Holder šių asmenų sulaikymą pavadino „svarbiu žingsniu“ vykdamas tyrimą dėl F. Shahzad, kuris buvo suimtas gegužės 3 d., kai mėgino iš New York išskristi į Dubajų.

„Esama pagrindo manyti, kad

vienas dalykų, kuriuos jie padarė, tai skyrė F. Shahzad pinigų, todėl mes mėginame atsekti pinigų judėjimą ir išsiaiškinti, koks tiksliai buvo tų sandorių pobūdis, kokiais tikslais buvo dalijamasi tais pinigais“, – sakė JAV generalinis prokuroras.

Pareigūnai aiškinasi, ar tos lėšos buvo skirtos F. Shahzad būtent išpuoliui New York „Times“ aikštėje surengti, ar tai buvo tiesiog paprastas sandoris. F. Shahzad sumokėjo 1,300 dolerių už visureigį „Nissan Pathfinder“, kurį vėliau paliko New York „Times“ aikštėje. Šiame automobilyje pareigūnai aptiko namudinį sprogstamąjį užtaisą, pagamintą iš propano balionų, pirotechnikos priemonių, benzino talpų, trąšų ir laikrodinių mechanizmų.

Tuo tarpu prezidentas Barack Obama netikėtai apsilankė New York policijos centrinėje būstinėje, kur padėkojo pareigūnams už gerą darbą susekant F. Shahzad.

Bus svarstomi Lietuvių Bendruomenių reikalai

Atkelta iš 1 psl. vadovauti kraštų LB veiklai švietimo srityje, skatinti įvairaus pobūdžio gerosios pa-tirties keitimą ir informacijos dalijimąsi bei mainų iniciatyvas, spręsti bendrai rūpimus klausimus. Įsitvirtinti ir tapti „tiltu“ tarp PLB litua-nistinio švietimo įstaigų ir Lietuvos valstybinių institucijų bei kitų už for-malų ir neformalų užsienio lietuvių švietimą atsakingų centrų bei skatinti jų bendradarbiavimą.

Europos kraštų reikalų komisijos veiklos kryptys: suvienyti Europoje esančias Lietuvių Bendruomenes sie-

kiant palengvinti bendravimą tarp PLB Valdybos ir Lietuvių Bendruomenių Europoje, skatinti informacijos apsikeitimą ir diskusijas rūpimais klausimais, kaip pilietybės, „Globalios Lietuvos“ strategijos, informacinių centrų steigimo ir t. t.

Europos kraštų reikalų komisiją sudaro: PLB Europos kraštų reikalų komisijos pirmininkė, LB pirmininkai arba jų siūsti atstovai, Lietuvos Respublikos Seimo ir PLB komisijos atstovai Europai, Europoje veikiančių informacinių centrų vadovai, PLJS valdybos atstovai Europai.

V. Navickas žada nugriauti Žaliojo tilto skulptūras

Vilnius, gegužės 14 d. (Delfi.lt) – Vilniaus meras Vilius Navickas pažadėjo nugriauti sovietines Žaliojo tilto skulptūras iškart, kai Kultūros paveldo departamentas išbrauks jas iš valstybės saugotinių objektų sąrašo. Tokį pažadą meras davė dalyvaujdamas Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) partijos Vilniaus miesto skyrių sueigos konferencijoje.

„Aš elgiuosi taip, kaip numato įstatymai“, – atsakydamas vieno partijos kolegos klausimą sakė meras.

V. Navickas dalyvavo pirmame TS-LKD Vilniaus miesto sąrašo savivaldos rinkimams vadovo rinkimų rate. Be jo, rinkimuose į sostinės sąrašo vadovus pretendavo premjero patarėjas ir Vilniaus miesto tarybos narys Raimundas Alekna, verslininkas Vytautas Sadauskas, sostinės tarybos narys Vidas Urbonavičius, jo kolega Gediminas Švilpa ir sostinės savivaldybės administracijoje dirbantis Valentinas Šapalas.

Paklaustas apie sovietines Žaliojo tilto skulptūras, Vilniaus meras priminė, jog partijos atstovų siūlymu anksčiau ant šių skulptūrų atsirado lentelės su užrašu, kad skulptūros

ELTOS nuotr.

yra sovietinio palikimo meno kūriniai. Dar vasarį Vilniaus miesto savivaldybė kūrė planus atnaujinti nušiuusias sovietines skulptūras, kai šiam darbui ateis eilė, tačiau Maskvos pagalbos atsisakė. Buvo svarstoma, kad sovietinėms skulptūroms atnaujinti prireiktų apie 150,000 Lt.

Maskvai galėjo patekti slapti NATO šifrai

Vilnius, gegužės 14 d. (Delfi.lt) – Per Lenkijos prezidento lėktuvo avariją, įvykusią balandžio 10 d. Rusijoje netoli Smolensko, dingę trys labai svarbūs palydovinio ryšio telefonai, kuriuos turėjo tuo lėktuvu skridę asmenys, pranešė naujienų agentūra PAP.

Žinoma, kad vienu iš tų telefonų prieš pat nelaimę naudojosi Lenkijos prezidentas Lech Kaczyński. PAP nurodė, kad tų aparatų neturi Lenkijos specialiosios tarnybos, o Rusija apie juos nutyli. Lenkijos generalinis prokuroras, dalyvaujantis avarijos tyrime, sako, kad tie palydoviniai telefonai galėjo sudužti, kai lėktuvas rėžėsi į žemę. Tačiau Lenkijos specialiosios tarnybos neatmeta prielaidos, kad Rusijos žvalgyba galėjo pasiimti tuos aparatus, kad nuskenuotų juose esančius itin svarbius duomenis.

Lenkijos nacionalinio saugumo akademijos darbuotojas sakė, kad vienas iš tų telefonų buvo lakūnų kabinoje, kitas – prezidento kajutėje, trečias – VIP asmenų salone. Du iš trijų telefonų buvo belaidžiai ir jais galima buvo naudotis laisvai vaikščiojant lėktuve. Trečiasis stacionarus

aparatas buvo prezidento kajutėje. Pranešama, kad L. Kaczyński prieš pat nelaimę juo kalbėjosi su savo broliu dvyniu Jarosław.

Šaltinio NATO teigimu, nukritus Lenkijos prezidento L. Kaczyński lėktuvui, ne tik žuvo beveik 100 nusiteikusių lenkų valstybės pareigūnų, bet ir Maskva sužinojo gausybę paslapčių, rašo newsru.com. Avarijoje žuvo du vadai, aukštų karinių patarėjų ir nacionalinio saugumo tarnybos karininkų. Daugelis gabenosi kompiuterius ir laikmenas su slapta NATO informacija.

„Šaltinio NATO žvalgyboje teigimu, įtariama, kad į Rusijos pusę pateko ypač slapti šifrai, kuriuos naudoja NATO šalys narės slaptoms deryboms palydoviniu ryšiu“, – rašo „Ino-Pressa.ru“ su nuoroda į „The Washington Times“ svetainę.

Greičiausiai šifrai jau atnaujinti, bet gali būti, kad rusų žvalgybai kelis ateinančius mėnesius, o gal net keletą metų pavyktų iššifruoti nugirstas derybas ir sužinoti didžiausias organizacijos paslaptis.

Daugėja išvykimą iš šalies deklaruojančiųjų

Vilnius, gegužės 14 d. (BNS) – Šių metų balandžio mėnesį gyvenamąją vietą užsienyje deklaravo 11,324 asmenys. Per metus išvykimą iš viso deklaravo 32,417 lietuvių.

Lyginant su kovu, kuomet gyvenamąją vietą užsienyje deklaravo 2,112 emigrantų iš Lietuvos, antrą pavasario mėnesį išvykimą užregistravo 5 kartus daugiau žmonių. Per metus išvykimą iš viso deklaravo 32,417 lietuvių.

Žymus deklaravusiųjų skaičiaus augimas balandžio mėnesį galėjo būti nulemtas diskusijų dėl privalomojo sveikatos draudimo, kurį, kaip buvo

paskelbta, turi mokėti ir oficialiai išvykimo nedeklaravę emigrantai. Balandį nutarta, kad tie emigrantai, kurie nedeklaruos išvykimo iš Lietuvos, bet pateiks įrodymus, kad nėra nuolat gyvenantys Lietuvoje, galės nepriemoką sumokėti dalimis arba atidėti.

Nuo 2009 m. sveikatos draudimo mokestis asmenims, kurie jį patys moka, nes neturi darbdavio, siekia 72 litus – 9 proc. mažiausios mėnesio algos. Asmenys, kurie turi darbdavį, moka 6 proc. dydžio privalomojo sveikatos draudimo mokesčių, kitus 3 proc. sumoka darbdavys.

Apsilankykite
www.draugas.org

Košmarų miškas

Guy Walters, „*The Forest of Nightmares: The truth about the Katyn massacres – and why Britain turned a blind eye*“, „Daily Mail“, 2010 m. balandžio 15 d.

Lenkiją sukrėtė jos valdžios elito žuvimas lėktuvo nelaimėje. Ironiška, kad aukšti valdžios pareigūnai buvo pakeliui į Rusiją prisiminti rusų įvykdytas 22,000 lenkų karininkų žudynes. Tik dabar pradeda aiškėti visa tiesa, kas tuo metu įvyko ir kodėl Didžioji Britanija apie tai tylėjo.

Paprastai egzekucijos atliekamos skubotai, bet šiuo atveju žudikai neskubėjo. Aukos buvo paimamos iš jų įkalinimo stovyklų ir patalpinamos traukinyje dviejų dienų kelionei be maisto ir vandens. Atvykus į paskirtą vietą, jos buvo sugrūdamos į autobusus su cementu užtepliotais langais, kad negalėtų matyti, kas vyksta lauke. Po trumpos kelionės vyrai, vienas po kito, buvo išlaipinami per užpakalines autobuso duris.

Kiekvienas vyras, išlipęs į rūškaną Rusijos miško šviesą, negalėjo abejoti savo likimu. Priekyje buvo „L“ formos plati duobė su visai neseniai nužudytais jų bičiulių lenkų karininkų kūnais. Nespėjus suvokti viso siaubo, jis buvo sugriebiamas už rankų dviejų stiprių Rusijos kareivių su sovietų slaptosios policijos uniformomis – NKVD.

Jei jis gynėsi, buvo surišamos jo rankos, ant kaklo užneriama smaugimo kilpa. Kiti turėjo ant galvų užmestas milines; kai kurių burnos buvo prikimštos medžio drožlių. Tiems, kurie dar mėgino išsilaisvinti, buvo sudaužomos kaukolės arba buvo subadomi durtuvais. Galimybės pabėgti nebuvo.

Didžioji dauguma buvo atvedama prie duobės krašto, kuri turėjo tapti jų kapu. Laikomos iš abiejų pusių aukos buvo NKVD-isto nušaunamos vokiečių „Walther 7.65“ pistoletu, kuris turėjo mažą atatrangą, palyginti su sunkesniu rusų pistoletu. Šis ginklas gerokai palengvino budelio riešo darbą – būtina savybė žudikui, kuriam reikėjo nužudyti tiek daug vyrų.

Šūvis buvo paleidžiamas į vyro kaukolę, ir, jei darbas buvo tinkamai atliktas, kulka turėjo išeiti per kaktą. Mirtis buvo staigi, lenkų karininkai vienas po kito pildė masinį kapą.

Vietovė buvo miškas prie mažo Katynės (Katyn) kaimo, tik į vakarus nuo Smolensko miesto. Čia ir kitose dviejose vietovėse 1940 m. balandžio ir gegužės mėnesiais Stalin žudikai sušaudė apie 22,000 lenkų karininkų, sudariusių Lenkijos karinio elito grietinėle.

Visas siaubas to, kas įvyko šiose trijose vietovėse, istorijoje pasiliko kaip „Katynės žudynės“, nuo praeito šeštadienio (balandžio 10 d. – Red.) šis vardas įgavo naują reikšmę. Būtent į Katynę keliavo Lenkijos prezidentas Lech Kaczynski ir 95 civiliai bei kariniai vadai pažymėti 70 metų žudynių sukaktį, kai juos skraidinės lėktuvas tirštoje migloje patyrė nelaimę ir žuvo visi skridusieji. Kruopštus sudužimo priežasčių tyrimas jau prasidėjo, pažadėta netrukus pranešti apie rezultatus.

Koks kontrastas! Nuo pačių žudynių praėjo keletas dešimtmečių, kol pradėjo ryškėti tiesa. Daug metų kaltė už žudynes buvo priskiriama tai vokiečiams, tai rusams; abu buvo pa-

jėgūs įvykdyti tokio masto brutalumą. Be to, dar buvo pasakojimai apie britų ir amerikiečių politinių institucijų bandymą viską paslėpti, buvo skleidžiamos konspiracijų teorijos. Bet šiandien galime būti visai tikri dėl to, kas tada įvyko, ir už tai daugiausia dėkoti Lenkų prisiminimo instituto, vadovaujamo Janusz Kurtyla, tyrimams. Liūdna, kad J. Kurtyla tapo lėktuvo nelaimės auka. Nauja lenkų autorės Eugenia Maresch knyga, pavadinta „Katynė 1940“, taip pat pateikia daug dokumentinių įrodymų, kaip Vakarai reagavo į žudynes. Iš surinktų rezultatų galime susidaryti beveik visą vaizdą, kas įvyko Katynėje, prisiminti nemalonų laiką po įvykio.

Dažnai pamirštama, kad kai Hitleris 1939 m. rugsėjo 1 d. užpuolė Lenkiją, Stalin juo pasekė dviem savaitėmis vėliau. Puolami iš dviejų pusių lenkai negalėjo atsilaikyti, ir mėnesio pabaigoje kraštas buvo pasidalintas dviejų brutaliausių pasaulio režimų. Vokiečiams pradėjus vykdyti savo liūdnei pagarsėjusius teroro veiksmus prieš Lenkijos žmones, rusai neatsiliko panašaus brutualumo priespauda.

Rugsėjo mėnesį sovietų slaptosios policijos vadas Lavrentij Berija išleido įsakymą, kad karininkai būtų išskirti iš šimtų tūkstančių lenkų karo belaisvių. Vienas iš karininkų buvo Zdzislaw Peszkowski, 21 metų amžiaus, tik baigęs karo akademiją. Prieš keletą metų, trumpai prieš Peszkowski mirtį, aš kalbėjau su juo. Jis 1940 m. įvykius prisiminė su stebinančiu ir giliai jaudinančiu ryškumu. Jis pasakojo: „Mus sugrūdo į gyvulinius sunkvežimius. Mano sunkvežimyje buvo 70 žmonių, sunkvežimyje išbuvome vieną mėnesį. Vienas mano draugų, buvęs rusų kalinys, man sakė, kad jei rusai mums duotų silkių, jų nevalgyčiau, nes jei negalėsiu jų užgerti vandeniu, turėsiu problemą dėl silkių sūrumo. Tačiau kai kurie mano draugai silkes valgė. Tai buvo nelaimė: tų vyrų lūpos taip išsausėjo, kad pradėjo kraujuoti, tartum būtų supjaustytos peiliais.“

Kartkartėmis sustojus karininkai gaudavo vandens. Tada jie galėdavo pakvėpuoti šviežiu oru ir atskratyti mirusių draugų kūnais.

Pagaliau lapkričio pradžioje kolona atvyko į didelę bažnyčią Kozielske, šiaurės rytų Lenkijoje, kur Peszkowski su 4,000 kitų karininkų buvo uždarytas karo belaisvių stovykloje. Belaisviai ten sėdėjo mėnesius, baimindamiesi, kas su jais nutiks, bet tik keletas jų nujautė tikrąjį savo likimą. Kaip Peszkowski sakė: „Mes negalvojome, kad rusai mus be gailėsčio nužudys.“

Vyrų likimas buvo nuspręstas Maskvoje 1940 m. kovo mėnesį. Tą mėnesį Berija pasiuntė Stalinui memorandumą, pasiūlydamas karininkus sušaudyti ir taip išvengti bet ko-

kių galimų sukilimų. Sovietų vadas sutiko ir lapo viršuje padėjo savo brangų parašą. Jo sutikimas buvo patvirtintas trijų Politbiuro narių, padėjusių savo parašus žemiau vado parašo.

Rusų noras išskersti Lenkijos karinę vadovybę negimė vien iš paprasto laukinio žvėriškumo. Daugelis tiki, kad Stalin galvojo, jog tokia žiauri taktika lenkus susilpnins visam laikui, ir jie taps daug lengviau valdomi.

Po Berija momerandumo priėmimo įvykiai klostėsi sklandžiai, ir Kozielsko, taip pat ir kitų stovyklų karininkai buvo traukiniais siunčiami į rytus: „Kas kelintą dieną jie pradėjo siųsti grupes, – prisimena Peszkowski. – Kurį laiką tie išvykimai buvo švenčiami, kadangi galvojome, jog jie buvo siunčiami naujam gyvenimui į gerą vietą.“ Tokį optimizmą rusai palaikė, ciniškai skiepydami belaisvius nuo choleros ir dėmėtosių šiltinės (typhus). Tačiau kai po kelių dienų sugrįžo tušti traukiniai, belaisviai pradėjo klausti, kur iš tikrųjų jų draugai išvyko? Peszkowski prisiminė, kaip viena moteris, kuri dirbo vietinėje ligoninėje, kalbėdama apie belaisvius pradėjo verkti. Jis jos paklausė, kodėl ji verkia, o ši atsakė: „Jie meluoja.“ Kitą dieną moteris dingo.

Tikslių liudijimų, kas vyko egzekucijų vietose, yra mažai. Rusų kareiviai, kurie egzekucijose dalyvavo, apie savo darbus nekalbėjo. Bet Janusz Laskowski, dabar Londone gyvenantis lenkas, prisimena, kaip, jam

būnant 11-kos metų, vienas iš rusų budelių buvo apgyvendintas jo motinos name. Kiekvieną vakarą Janusz turėjo klausytis sovietų kareivio pasakojimų apie jo darbo dieną.

Dabar jau žinome, kad lenkai karo belaisviai buvo sunkvežimiais vežami į mišką ir patalpinami spygliuotų vielų aptvare, kuris buvo jų laikina stotelė. Iš čia jie buvo vedami grupėmis, surištomis rankomis prie žudynių duobių krašto. Tiems, kurie priešinosi, buvo užrišamos akys arba milinėmis uždengiamos galvos. Bet tie, kurie ėjo ramiai, matė baisų vaizdą. Plačioje, gilioje duobėje gulėjo jų negyvų draugų kūnai. Palei duobės sienas kūnai buvo tvarkingai suguldyti – galvos šalia kojų, tartum silkės skardinėje, o viduryje sumestieji gulėjo netvarkingoje krūvoje.

Rusų kareiviai šokinėjo ant lavonų, traukdami paskutinių aukų kūnus į jų vietas, kaip mėsininkai skerdykloje. Naujai atvykusieji greitai prisijungė prie mirusiųjų – su viena kulka, iššauta į kaukoles iš arti, iš užpakalio.

Vėliau rastas majoro Adam Solski, nušauto Katynėje balandžio 8 d., dienoraštis liudija kylančią aukų baimę, šiems suvokus, kas jų laukia: „Perkėlimas į ‘black maria’ (specialios mašinos kaliniams pervežti – J. L.) yra bauginantis, – sako paskutinis jo įrašas. – Mus atvežė kažkur į mišką, į už miesto esančią vietovę. Čia mus iš pagrindų iškrato.

Nukelta į 8 psl.

55 (JAV)

60439

60137

IL 60089

5

ATLANTIC Express Corp.

1-708-599-9680

AtlanticExpressCorp.com

A K C I J A

Visą gegužės mėnesį siuntinius į Lietuvą siųskite

PIGIAU

\$0.49/lbs (laivu),
\$1.99/lbs (oro siunta)

Chirurgai

GEDAS M. GRINIS, MD

Inkstų,pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija

Aurora Medical Center

10400 75 St., Kenosha, WI 53142

(262) 948-6990

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ

SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. CollegeDrive

Palos Heights, IL 60463

Tel. 708-361-5550

Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

Akių ligos

LINAS SIDRYS, M.D.

Akių ligos / Chirurgija/Akiniai

5850 W 111th Street

Chicago Ridge, IL 60415

Tel. (708) 636-6622

Holy Cross Hospital, #4105

Tel. (773) 884-7960

Dr. ELIGIJUS LELIS

Akių ligos ir chirurgija

1192 Walter St, Lemont, IL 60439

1051 Essington Rd. #200

Joliet, IL 60435

Tel. 815-723-1854

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

Ginekologija

RAMONA C. MARSH, MD SC

Obstetrics & Gynecology

3825 Highland Avenue Suite 4A

Downers Grove, IL 60515

630-852-9400

Valandos pagal susitarimą

Dr. PETRAS V. KISIELIUS

Inkstų, pūslės, prostatos gydymas bei chirurgija

Center for Health

1200 S. York, Elmhurst, IL 60126

630-941-2609

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD

TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD

ANDREW J. YU, MD

ir partneriai

Illinois Pain Institute

Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822

McHenry: 815-363-9595

Elk Grove: 847-718-1212

Barrington: 847-852-2000

www.illinoispain.com

Bendra praktika

Andrius Kudirka, MD, MPH

Bendros Praktikos Gydytojas

15300 West Ave. #221 South

Orland Park, IL 60462

708 349-0747

www.seimosgydytojas.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

SURENDER LAL, M.D.

Specialybė - vidaus ligos

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Tel. 773-434-2123

Valandos pagal susitarimą

Ausų, nosies, gerklės ligos

VYTENIS GRYBAUSKAS, M. D.

SUSAN T. LYON, M.D.

Ausų, Nosies, Gerklės ligos

Chirurgija, Klausos aparatai

7350 W. College Drive, Suite 208

Palos Heights, IL 60463

Tel. 708-361-9199

Nauja JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė

Atkelta iš 5 psl.

Ankstyvoji išeivija visą savo veiklą grindė pasikliaudama savo narių savanoriškumu, ir tas labai palengvino jos darbą.

– **Ar galėtumėte įvardyti 2-3 opiausias JAV lietuvių kultūrinio gyvenimo problemas (žinoma, jei tokių pastebite)?**

– Dabartinė opiausia lietuviškos kultūros problema yra per mažas susidomėjimas bendra veikla, turiu galvoje išeivijos ir naujųjų ateivių bendradarbiavimą. Skirtinga praeitis ir skirtingas požiūris į lietuviškos kultūros išlaikymą išeivijoje atitolina vienus nuo kitų ir mažina kultūrinės veiklos pajėgumą.

– **Esate aktorė, dirbote režisieriaus padėjėja, turite ryšių su Lietuvos teatru. Ar Jūsų atėjimas į JAV LB Kultūros tarybos pirmininkės vietą reiškia, jog ir išeivijos teatras sulauks didesnio Kultūros tarybos ir Jūsų asmeninio dėmesio?**

– Taip, 2012–taisiais metais yra numatomas JAV LB Teatro festivalis,

tad jau dabar kviečiu visas esamas ir naujas teatro grupes skaityti, rinktis dramos kūrinius ir ruoštis šiam festivaliui. Šiai šventei skirsime nemažai laiko ir dėmesio, nes, kaip žinote, vienas paveikslas yra vertas tūkstančio žodžių, o geras istorinis spektaklis kartais gali daugiau pasakyti negu šimtas istorijos knygų. Konkretesni planai ir atsakymai išryškės plačiau šių metų kultūriniam darbui įsibėgėjus. Šie mano atsakymai – tik pluoštas minčių ir apybraižų rūpiais klausimais.

– **Ar galėtumėte pristatyti savo komandą?**

– Maloniai pristatau JAV LB Kultūros tarybą: aş, pirmininkė; Dalė Jakienė, vicepirmininkė; Dalė Lukienė, specialūs projektai; Jorūnė Balčiūnienė, jaunimo veikla; Danutė Surdėnienė, sekretorė; Linas Kučas, išdininkas, ir Andrius Page, narys.

– **Dėkoju už atsakymus. Ištvėrmės ir įdomaus darbo, vadovaujant JAV LB Kultūros tarybai.**

Kalbino **Dalia Cidzikaitė**

Košmarų miškas

Atkelta iš 7 psl.

Jie (rusai sargybiniai) domisi mano vedybiniu žiedu, pasiėmė mano turėtus rublius, taip pat mano diržą, kišeninį peilį ir laikrodį, kuris rodė 6:30 laiką.” Tai buvo paskutiniai jo parašyti žodžiai.

Tik susidoroję su paskutinėmis lenkų aukomis, budeliai ėmėsi labiau įprasto darbo: ant lavonų kasti žemę, išlyginti aplinką ir sodinti spygliuočių daigus, siekiant paslėpti savo žiaurų darbą.

Tai buvo klinikinė operacija, bet baisi savo nežmoniškumu. Greitai Kosielske liko tik 250 vyrų ir 182 kitose stovyklose. Išžudyta apie 22,000. „Aš visuomet galvoju, kodėl ne aš”, – sakė Peszkowski, vienas iš išlikusių.

* * *

Toliau nuo Katynės įvykiai klostėsi greitai. Vokiečiams užpuolus Sovietų Sąjungą 1941 m. birželio mėnesį, lenkai ir rusai buvo priversti nėsantikaą palikti nuošalyje ir tapti neramiais sąjungininkais. Paskubomis siekdami pagalbos iš bet kur, rusai paleido likusius karo belaisvius, kad šie prisijungtų prie lenkų generolo Anders paskubomis organizuojamos armijos. „Jis atėjo pas mus į kalėjimą pasakyti, kad mes laisvi, – prisimena Peszkowski. – Mes klausėme: ‘Generole, kur yra kiti?’ Jis atsakė: ‘Mes bandome juos surasti.’”

Pasaulis taip ir nesužinojo, kas įvyko Katynėje, iki 1943 m. balandžio 13 d., kada vokiečiai pranešė miške atkasę masinę kapavietę. Rusų įvykdytas karo nusikaltimas naciams buvo propagandinis laimikis, ir jie greitai stengėsi iš jo išgauti kiek galima daugiau naudos.

Nestebina, kad masinės kapavietės atradimas sukėlė didžiulę tarptautinę įtampą. Po dviejų dienų po vokiečių pranešimo apie jų radinį Lenkijos egzilinės vyriausybės ministras pirmininkas generolas Sikorski apie žudynes kalbėjo su Winston Churchill. Pagal lenkų pokalbio užrašus, Churchill sakė Sikorski, kad jis manąs, jog vokiečių tvirtinimas, kad žudynes įvykdė rusai, buvo „galbūt teisingas”. „Mes žinome, ką bolševikai yra pajėgūs padaryti, žinome, kad jie moka būti žiaurūs”, – sakė Churchill. Jo įtarimą nugalejo jo nusistatymas išlaikyti sąjungą su Sovietų Sąjunga ir nugaleti Hitlerį. Tokią jo laikyseną sutvirtino britų karinės misijos vadovas Maskvoje, kuris 1941 m. rugpjūčio mėnesį pranešė Karo ministerijai: „Nuo šito dalyko mes privalome laikytis kiek galima nuošaliau, ir kada mes juo užsiimsime, turėsime prisiminti, kad Rusija, o ne Lenkija mums padėjo nugaleti Hitlerį.”

Nuo to laiko kai kurie susidarė „oficialią” nuomonę, kad Britanija prisidėjo prie Katynės žiaurumų paslėpimo. Bet tuo laiku Lenkijos vadai pripažino, kad politinis ir karinis susiskaldymas privalėjo diktuoti Britanijos ir Amerikos reakciją.

Stanislaw Mikolajczyk, kuris taps Lenkijos egzilinės vyriausybės ministru pirmininku, generolui Sikorski žuvus lėktuvo nelaimėje 1943 m. liepos mėnesį, Churchill pripažino, kad sąjungos su Sovietų Sąjunga skilimas sąjungininkams būtų buvęs pražūtingas kovoje su nacizmu. Be to, per visą karą rusų kaltė dėl žudynių buvo stipriai neigiama. Pirmaujantis britų patologas seras Bernard Spilsbury, kartais laikomas modernios teismo medicinos tėvu, 1944 m. balandžio mėnesį rašė, kad, „mano nuomone, kontroversijos tarp rusų ir vokiečių neįmanoma išspręsti”.

Teismo medicinos įrodymas, paimtas nuo Katynėje rastų lavonų, Spilsbury leido susidaryti nuomonę, jog lavonai išbuvo po žeme trumpesnią laiką, nei kad tvirtina vokiečiai, todėl žudynės turėjo būti įvykdytos pačių nacių. Kiti abejojo prie kūnų rastų dokumentų, kurie sieja rusus su žudynėmis, autentiškumu; kai kurie teigė, jog dokumentai galėjo būti vokiečių suklastoti ir pridėti prie lavonų siekiant apkaltinti Raudonąją armiją.

Visa tai privertė vyresniąją Užsienio reikalų ministerijos patarėją serą William Malkin rašyti: „Neatrodo, kad kada nors sužinosime teisybę apie šį reikalą, bet, kaip bebūtų, turime pateisinti savo sprendimo atidėjimą.”

Net po pergalės prieš Hitlerį britai tokios nuomonės laikėsi per visą Šaltąjį karą. Kai kuriems jų ir daugumai lenkų visas šis epizodas dvokė gėdingu slaptumu. Net iki dabar įrodymai buvo paneigiami. O ir vokiečiai įtarė, kad visas Katynės reikalas buvo tik Gebelso, vokiečių propagandos ministro, išradimas. Buvęs vienas vokiečių kareivis 1971 m. vasario mėnesį rašė „The Times”: „Mes, vokiečių kariai, gerai žinojome, kad lenkai karininkai buvo sunaikinti ne ko kitto, bet mūsų iškų.”

Tiesa paaiškėjo tik 1990 m., kai rusų vadovas Michail Gorbačiovo pagaliau prisipažino, kad už visa tai buvo atsakinga NKVD. 1992 m. jį pakeitęs Boris Jelcin lenkams pasiuntė dokumentinį įrodymą su liūdnei pagarsėjusiu Berija memorandumu, pasirašytu Stalin.

Po šių įvykių žudynių vietose prasidėjo nauji kasinėjimai, kuriuose dalyvavo ir buvęs karininkas, vos mirties išvengęs Peszkowski, dabar tapęs Romos katalikų kunigu ir Katynėje nužudytųjų giminių kapelionu. „Aš norėjau kasinėjimus padaryti šventais, – sakė man Peszkowski. – Kiekvieną dieną laikėme šv. Mišias, kalbėjome maldas 12-tą valandą. Kasinėjimai buvo tartum tautos žaidzos atvėrimas.”

Deja, su 95-ųjų Lenkijos geriausiųjų, pakeliui skridusių pagerbti žudynių aukas, mirtimi tauta turi naują priežastį išgyventi dvigubą skausmą Katynės miško šešėliuose.

Iš anglų kalbos vertė
Jonas Lekešys

IEŠKO DARBO

*** 25 m. jaunuolis**, be žalingų įpročių, ieško darbo nuo birželio 28 d. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 630-915-3019.

*** Studentė** iš Lietuvos gali išleisti atostogų nuo birželio 12 d. Tel. 630-212-9098.

DAINA AŠ GYVENU!

2010 M. LIEPOS 2-4 D.D. TORONTE, KANADOJE

www.dainusvente.org

Sudoku Nr. 26

	2			7	1	4		
	7	6			5			8
1			4			6		9
3	5	9		6	7			
		4				2		
			5	8		3	9	6
5		1			2			3
6			8			7	4	
		3	1	9			8	

+

+

=

		4			2			5
5			7			3		
	8			6			7	
		8			5			7
2			9			5		
	9			3			4	
		3			8			4
7			6			9		
	5		1				3	

+

+

=

IŠNUOMOJA

Trumpiems apsisojimams išnuomojamas butas Vilniaus centre. Dėl informacijos skambinti Indrei, tel. (630) 243-6435

Lombard priemiestyje, išnuomojame 3 kambarius nuosavame name. Atskira vonia. Tel. (630) 915-1891, palikti žinutę.

Dantų gydytojai

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos pagal susitarimą

Dr. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos pagal susitarimą

Dr. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Road
Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Dr.RAMUNĖ MACIJAUŠKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. 708-598-2131
Valandos pagal susitarimą

Dr. Raimundas Jeleniauskas
DANTŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai ir angliskai. Priimamos įvairios apdraudos. Valandos pagal susitarimą.
Imhof & Jeleniauskas, DDS, PC
1645 S. River Rd., Ste. 21
Des Plaines, IL 60018
tel. 847-299-4811

Dr. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St.,Chicago
Tel. 773-735-7730
10 S. 640 S. Kingery Hwy, Willowbrook
Tel. 630-323-5050

Dr. DALIA E. CEPELĖ, D.D.S.
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos pagal susitarimą

Dr. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
SEPTYNIOLIKOS METŲ PATIRTIS
persikėlė į naują kabinetą
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com
Pilna dantų priežiūra:
• implantai
• tiltai, karūnos, protezai
• vaikų dantų gydymas
• šaknies kanalų valymas
• chirurgija
• parodontozės specialistas kabinete
• kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas

Dr. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

Odos ligų specialistai

Dermatologijos ligų ir odos vėžio specialybė, kosmetinė chirurgija, viso veido atjauninimas
RUTH JÜRATĖ BARSKY, MD
120 Center Mall # 318 Oak Brook, IL 60523
Tel. 630-571-2630

Dr. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas. Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

WWW. SKYTRIP.NET
info@skytrip.net
773-663-4363

SIŪLOME:

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Florida, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

www.autotradeusa.com

PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO. PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES. ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

Apsilankykite
www.draugas.org

Apie LA „Vaikų vilties” rengiamus koldūnų pietus žino ir Lietuva

REGINA GASPARIENĖ

Švenčiant Kovo 11-tos dvidešimtąsias metines, prelegentė iš Vilniaus, Nepriklausomybės atkūrimo akto signatarė Birutė Valionytė priminė, kad Lietuvoje gerai žinoma, kaip sėkmingai veikia Los Angeles lietuvių koldūnų pietūs – būtent LA visuomenės aukomis tebestatomi ir plečiami Santariškių vaikų ligoninės korpusai. Tie žodžiai buvo malonūs ne tik klausytojų ausims, tai ir didelis įvertinimas kiekvieno asmens, prisidėjusio nors ir mažiausia auka bendram reikalui – apdegusių vaikų gydymui.

Atjausti už mus vargingesni

Tą ankstyvą pavasario sekmadienį į Šv. Kazimiero parapijos salę rinkosi daugiausia vidutinės kartos parapijiečiai. Svečiams suėjus ir susėdus prie stalų, prel. Albertas Kontautas pasakė gražią invokaciją, priminęs, kad mūsų, kaip katalikų, priedermė yra atjausti už mus vargingesni.

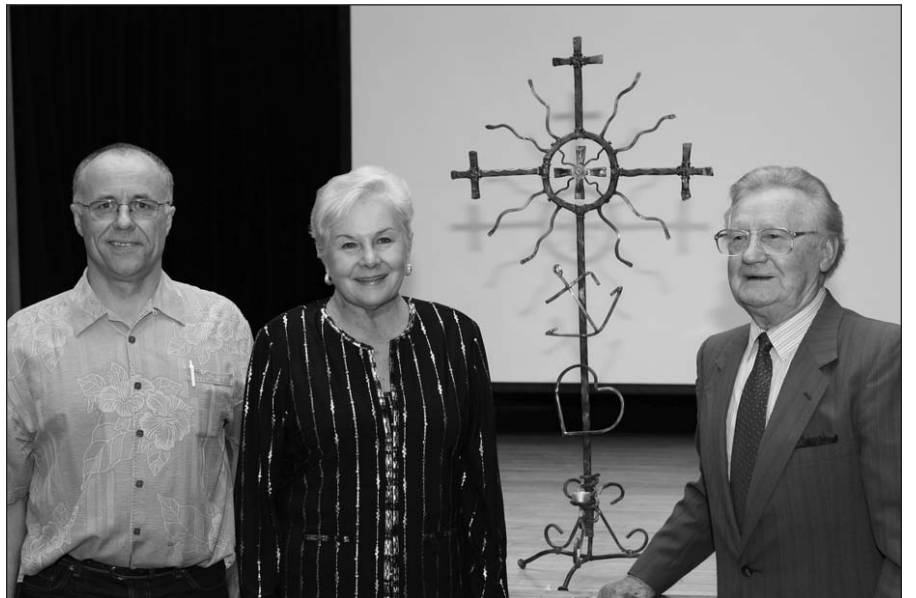
Pobūvio vedėja Danguolė Marija Navickienė tarė pagarbos ir skausmo

žodį neseniai mirusiems LR garbės konsului Vytautui Čekanauskui ir didžiausiam aukotojui Emiliui Sinkiui. Šie du asmenys buvo kartiniai, kai reikėjo surinkti lėšas Santariškių vaikų apdegimų ligoninės eiliniam pagerinimui. Konsulas Čekanauskas mokėjo uždegti klausytojus, skatindavo juos atjausti tą mažą suvargusį nuo ligos vaiką, o Sinkiys ir jo šeima buvo neišsenkamas finansų tiekimo aruodas. Navickienė paminėjo ir kitus geradarius – Albino ir Vitos Markevičių šeimą.

Praėjusių metų darbai

Pirmininkė parodė praėjusią vasarą aplankytus sergančius vaikus, jų atnaujintas gražias palatas, naujausius prietaisus. Pasak jos, per praėjusius, t. y. 2009 metus, buvo:

- nupirkta hidrochirurgijos aparatas Vilniaus universiteto vaikų ligoninės nudegimų centrui;
- su mūsų finansine pagalba plastikos chirurgė dr. Jolita Zakaraitė atliko stažuotę Bostono Shriners ligoninėje;
- su mūsų pagalba įsteigtas Traumatologijos nudegimų poskyris tapo savarankišku skyriumi. Jo vedė-

Kryžiaus kūrėjas Gediminas Jodelė su D. Navickiene ir Juozu Raibiu, kuris laimėjo kryžių varžytinėse.

jas dr. Dainius Geležauskas, pirmasis chirurgas stažavęsis Los Angeles Shriners ligoninėje ir Grossman nudegimų centre;

– Lauros Gedgaudienės rūpesčiu jau antri metai vyko žaislų vajus traumatologijos skyriaus žaidimų kambariui. Tadas Vizgirda, mūsų atstovas Vilniuje, tuos žaislus nupirko ir perdavė Jono Navicko vardo žaidimų kambariui;

– ilgalaikiui gydymui buvo atvežti trys ligoniai: Rimvydas Keras, Eglė Norvilaitė ir Saulius Visockas;

– mūsų Los Angeles rėmėjų suremontuotuose Vilniaus universiteto vaikų ligoninės keturiuose traumatologijos, nudegimų, onkohematologijos ir neišnešiotų naujagimių skyriuose per metus gydoma iki 5,000 ligo- niukų;

– su Ramunės ir Gintauto Vitkų 20,000 dol. parama buvo suremontuotos keturios onkohematologijos skyriaus palatos, nupirkta reikalinga įranga;

– su Jurgio Glažės 10,000 dol. dovana suremontuota neišnešiotų kūdikių palata. Gailestingos širdies Jurgis Glažė ir šiais metais paaugojo 10,000 dol.

– baigtas pirmasis neišnešiotų naujagimių skyriaus etapas.

Per šių metų koldūnų pietus rėmėjai buvo dosnūs, pamatę tuos į del-

ną telpančius mažiausius Lietuvos piliečius, kurie gyvenimą pradės šiame skyriuje. Jie paaugojo 200,000 dol. pilnai baigti skyriaus remontus. Trūksta tik lėšų vėdinimo sistemai įrengti. Bet ir šį tikslą tikimės pasiekti – savo pranešimą baigė D. Navickienė.

Po pietų labai sėkmingą loteriją ir varžytines vedė Algimantas Žemaitaitis. Liaudies menininko Gedimino Jodelės metalinį lietuvišką kryžių per labai įtemptas varžytines už 2,200 dol. laimėjo Juozas Raibys.

Visa padėjėjų armija

Pasak pirmininkės, koldūnų pietūs nepavyktų, jeigu tam reikalui netalkininkautų didelis būrys entuziastingų talkininkų: gydytojai, inžinieriai, mokslininkai, verslininkai, mokytojai, amatininkai, policininkai, namų šeimininkės, seselės, sunkvežimių vairuotojai ir kiti.

Sėdėjau pakviesta Danguolės ir įdėmiai stebėjau salės svečius. Mūsų salė nesutalpino visų, norinčių prisidėti prie šio ypatingo renginio. Danguolė ekrane, visai nesijaudino, kad gerbiamus firmų direktorius matė visus miltuotus, kai jie vikriai ir įgudusiai gamino koldūnus, lyg būtų tai darę visą gyvenimą. Jie minkė tešlą, pjaustė ir kepė lašinukus.

Tai buvo sunkus darbas vien išgirdus, kiek šeimoms buvo užduota pagaminti koldūnų. Violetos ir Mindaugo Gedgaudų, Ingridos Jodelienės, Raimondos ir Ričardo Kontrimų, Žemaitaičių ir Jasiukonių šeimos pagamino po kelis tūkstančius. Ne tik pagamino, bet supakavo, sudėjo į maišelius, sušaldė ir atitinkamai sandėliavo. Šis darbas truko porą mėnesių.

Salėje susirinkę daugiausia jau baltagalviai pirmosios pokario emigracijos vaikai ir dukros. Jie yra didžioji Danguolės ir a. a. Jono Navickų padėjėjų armija nuo pat pirmųjų „Vaikų vilties” įsisteigimo dienų. Kas juos skatina dirbti, aukoti ir aukotis? Aš galvoju, kad tikriausiai jie iš savo tėvų gavo palaimingą mažesnio ir sergančio atjautos jausmą. Karo audras jie dar būdami vaikais perėjo, matydami kančias, alkį ir mirtį. Tai jie kasmet suaukvoja šimtus, tūkstančius labai konkrečiam tikslui – geriausiais instrumentais gydyti apdegusius ir sunkiai sergančius Tėvynės vaikus.

Iš k. į d.: Vida Žemaitaitytė, Saulius Žemaitaitis, Danutė Jasiukonytė, Daina Žemaitaitytė ir Angelė Vaičekauskienė.

Pilnutėlė salė.

Inos Petokienės nuotraukos

Be jų nebūtų šventės

Visus 18 metų šiems darbams vadovauja Los Angeles Lietuvos „Vaikų vilties“ komitetas. Dabartiniai jo nariai: Angelė Vaičekauskienė, Dalilė ir Antanas Polikaičiai, Ingrida Jodelienė, Jurgis Joga, Laima Jarašūnienė, Laima Ringienė, Raimonda Kontrimienė, Rymantė Vizgirdaitė, Romas Žemaitaitis ir Sigita Adams. Komitetas ir pirmininkė D. Navickienė dirba sunkiai, rinkdami lėšas ir koordinuoti visą koldūnų gaminimą. Be komiteto narių koldūnus gamino: Violeta ir Mindaugas Gedgaudai su savo sūnumis Daliumi ir Augiu, marčiomis Laura ir Rasa ir jų vaikais; Irena Mičiulienė su dukra Diana; Otis Adams, Danutė Jasiukonytė, Daina ir Vida Žemaitaitytės, Saulius Žemaitaitis, Ričardas Kontrimas, Lina Kontrimaitė ir Jadvyga Karčiauskienė. Spirgus kepė Dalia Jasiukonienė, Danutė Moors, Valė ir Vytas Ruzgiai, Alba Schukštienė, Rima Baipšienė bei Jūratė ir Juozas Vencikai. Be vyriausios šeimininkės Genovaitės Plukienės ir užkandžių meistrės Laimos Leko maistas nebūtų toks įdomus ir skanus. Joms padėjo Daiva Schukštienė ir Audrė Kleven.

Tėvai dirbo, ir jaunimas padėjo, kur galėjo: Liana Bandžiulytė su Aria ir Matu Empakeriais spėjo greitai išnešioti karštą maistą alkaniems svečiams.

Komitetas dėkoja liaudies meistrui G. Jodelei už padovanotą lietuvišką kryžių sėkmingoms varžytinėms. Taip pat akordeonistui Česlo-

Dalius, Laura ir jų sūnelis Kovas. Laura kasmet suorganizuoja žaislų aukojimą Traumatologijos skyriaus žaidimų kambariui.

vui Geštautui, kurio muzika ir dainos primena Tėvynę, kuriai dirbame ir aukojamės. Dėkoja vyr. skautams vyčiams ir Rimui Anelauskui, kurie iš vakaro paruošė ir papuošė salę.

„Vaikų vilties“ komitetas labiausiai dėkoja svečiams, kurių aukos ir pagalba yra sunkiai įvertinamos. Tai naujos švariausios, modernios palatos, nauja pasaulinio lygio įranga. Komitetas dirba, kad mažųjų lietuviukų gydymas ir sveikimas būtų kuo našiausias.

Priekyje (iš k. į d.) sėdi Antanas Polikaitis ir Rimas Anelauskas; antroje eilėje (iš k. į d.): Daiva Schukštienė, Lina Kontrimaitė, Raimonda Kontrimienė, Rymantė Vizgirdaitė, Sigita Adams, Angelė Vaičekauskienė, Danguolė Navickienė, Dalilė Polikaitienė, Romas Žemaitaitis, Genovaitė Plukienė ir Ingrida Jodelienė.

ATSIMINIMŲ NUOTRUPOS...

Senųjų ir ne visai, petrašiūniškių pasilinksminimai, laisvalaikis ir kitas „kultūrinis gyvenimas”

Valerija Kazlauskaitė-Balčiūnienė

Nr. 4

Visur jautėsi jo rankų prisilietimas.

Mokykloje V. Ramanauskas dirbo muzikos mokytoju (vėliau ir darbų mokytoju). Ir čia jis buvo nenurimstantis, kūrybingas, vadovavo mokyklos chorui. Jo choras visada užimdavo pirmąsias vietas. Kaip šiandien prisimenu dainos žodžius:

*Pušies šakelė glaudžias į širdį
kaip sava
Šakelėje žaliwoje ir mano
Lietuva.*

*Kelki vartus, verki duris
Klausykites, kaip džiaugias mūs
tėviškės širdis*

arba

*Oi, tu, strazde strazdeli,
tu pilkasis paukšteli
Tu giedojai girioj, Lazdynėly...*

Šią dainelę dainuodavome pinda mi balsus kaip talalainę. Ir dainelė buvo graži, ir dainuoti ją smagu būdavo.

Suorganizavo jis ir skudučių ansamblį ir, kas svarbiausia, kad skudučius tai drožė jis pats. Ir su skudučiais jis užimdavo pirmąsias vietas. Pats kūrė muziką, pats aranžuodavo dainas. Tai buvo labai darbštus, ambicingas kaip menininkas ir be galo mylintis grožį žmogus. Neužmiršiu direktorės – Onos Urbelienės žodžių, pasakytų per jo laidotuves: „Tokie žmonės ateina į šią žemę kartą per šimtmetį...”

Dirbdamas darbų mokytoju yra padaręs be galo gražių medinių daiktų: vazų, dėželių, inkrustuotų medžių, paveikslėlių, segių, pakabukų... Kuomet mes – pirmoji laida, baigėme abiturą ir nors jis jau nebebuvo mūsų auklėtojas, jis mus visus apdovanojo savo darbo medinėmis dėželėmis – skrynelėmis, su medžio inkrustacijomis ir pavardėmis.

Daug jo darbų galėtume rasti

perėję per senuosius Petrašiūnų gyventojų, kurie nors kiek buvo susiję su mokykla, namus!

Nemažai yra likę ir jo paveikslų: A. Žmuidzinavičiaus ir K. Šimonio paveikslų kopijų, labai meniškai atliktų. Piešė jis ir savo autorinius paveikslus – visi tautine tematika lietuviškos gamtos peizažai.

Nė viena mokyklos ir nė viena šventė Petrašiūnų fabrikuose neapsieidavo be jo choro, skudučių ansamblio, be jo oktetų, sekstetų, be jo paruoštų „solistų”...

Įdomūs vakarai mokyklos salėje „su parketu” būdavo beveik kiekvieną šeštadienį. Į juos verždavosi ne tik mokyklos moksleiviai, bet ir aplinkinių Kauno rajonų jaunimas (Šančiai, Panemunė, Varniai, Palemonas, Amaliai...).

Vakaronės tada vadinosi „šokiškais”, kurių metu dažniausiai grodavo mokyklos patefonas, arba „popierinės” orkestrėlis, kuriame be akordeono buvo dar ir būgnas. Grodavo paprastai „šliaufokus” valsus, padispanus... Šokių metu dažnai būdavo organizuojamas „oro paštas”, t.y. šokių dalyviams būdavo prisegami numerėliai, o po to kas norėdavo rašydavo vieni kitiems laiškus, žinoma, be vardų ar pavardžių, o tik numeriais... O! Kiek čia buvo romantikos!!! Kiek prisipažinimų meilėje, kiek pasiūlymų palydėti...

Be paprastų „šokių” dar buvo organizuojami ir „kapitaliniai” reginiai. Vieną jų prisimenu, tai buvo ar 1948 ar 1949 metais.

Tėvų komitetas, norėdamas paremti mokyklą, organizavo vakarą (ne šokius) su didžiule programa. Buvo ne tik deklamavimas, choras ar tautiniai šokiai, bet ir mokytojos A. Sluckienės pastatytas saviveiklinės scenos veikaliukas „Sniegutis”. Šiam spektakliui, atrodo, buvo skolinotos kuklios dekoracijos iš Kauno dramos teatro.

Bus daugiau.

Aušra Sluckaitė-Jurašienė, Valerija Kazlauskaitė-Balčiūnienė, mokytojas Vincas Ramanauskas (miręs), Aldona Majauskaitė-Rymeikienė, Regina Macijauskaitė (mirusi).

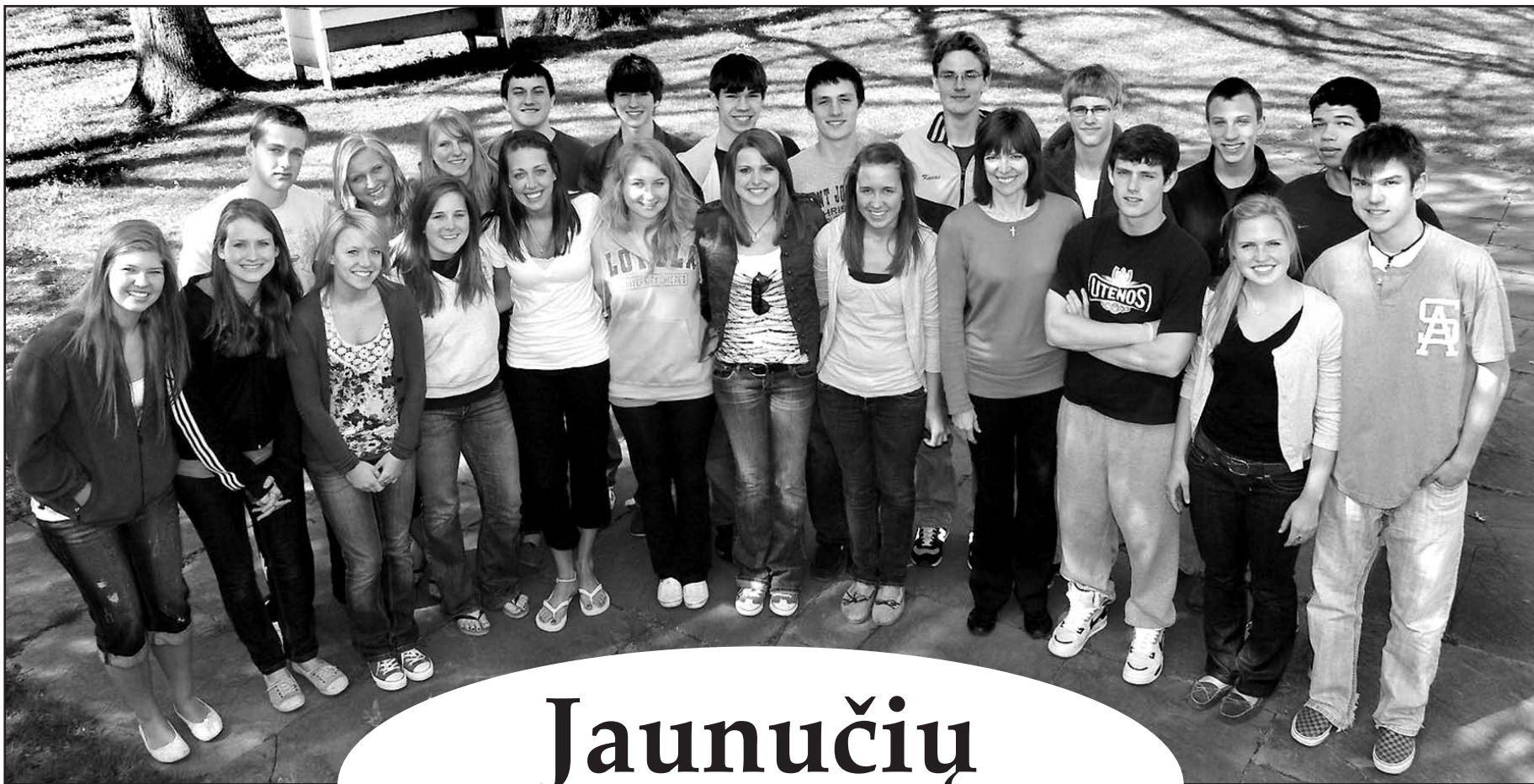
tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

Iš Ateitininkų gyvenimo

atkelta iš 2 pusl.

Jaunučių stovyklos vadovai pasiruošę

Būsiami vadovai, išklaušę vadovavimo kursus, pasiruošę prižiūrėti daugiau nei 100 stovyklaujančių vaikų Jaunųjų ateitininkų stovykloje Dainavoje. Pirmoje eilėje: Julija Sirgedaitė, Andrytė Siliūnaitė, Eglė Širvinskaitė, Žara Kisieliūtė, Natalija Vaznelytė, Kristė Lapkutė, Vija Kasniūnaitė, Giedrė Milutytė, JAS CV pirm. Laima Aleksienė, Paulius Razgaitis, Daiva Siliūnaitė, Marius Jankus. Antroje eilėje: Mykolas Daugirdas, Darija Siliūnaitė, Vija Lietuvninkaitė, Jonas Kuprys, Dovas Lietuvninkas, Kovas Kulbis, Vaidas Razgaitis, Aleksandras Kučas, Mikas Giedraitis, Vytautas Aukštuolis, Vytautas Prunskis. Dainos Čyvienės nuotr.

Balandžio 16–18 d. dvidešimt du moksleiviai iš įvairių Amerikos kampelių rinkosi trijų dienų vadovavimo kursams Ateitininkų namuose Lemente. Kursus suruošė Jaunųjų ateitininkų sąjungos centro valdyba, vadovaujama Laimos Aleksienės, kartu su Daiva Kisieliene, Žibute Prancevičiene ir Kaziu Razgaičiu. Kursų tikslas — visapusiškai paruošti būsimus vadovus atsakingam darbui Jaunųjų ateitininkų sąjungos vasaros stovykloje.

Kursai prasidėjo pokalbiu su patyrusiu stovyklų vadovu kun. Antanu Saulaičiu. Vėliau Daiva Kisielienė paaiškino vadovo atsakomybes, studentė Lina Poskočimaitė — kaip su vaikais susikalbėti, Alda Polikaitienė — kaip išlaikyti stovyklautojų sveikatą, Regina Balutytė Janszyn apie psichologinius iššūkius stovykloje, Edis Leipus pristatė temą „Krikščioniškas vadovavimas“. Buvo diskusijos, kaip elgtis su sunkiai suvaldomais vaikais, taip pat su viešais ar pasiilgusiais namų. Kasmet būna ir tėvų simpoziumas: pakviečiami keli tėveliai, kurie paaiškina vadovams, kodėl jie siunčia savo vaikus į ateitininkų stovyklą, kokie jų rūpesčiai, ko jie iš stovyklos tikisi. Šįmet tėvų simpoziume dalyvavo Daina Čyvienė, Lidija Polikaitienė, Daiva Majauskienė, Dalia Narienė ir Lina Žliobienė. Buvo pristatyti Michigan valstijos reikalavimai vadovams, kaip vaikus apsaugoti nuo pavojų.

Laima Aleksienė savo dėstyje pabrėžė vadovų gero pavyzdžio svarbą jauniems stovyklautojams. Daugelis mažų tiesiog įsimyli savo vadovus, seka jų elgesį, kopijuoja kiekviename žingsnyje. Štai čia yra puikios sąlygos stovyklautojus ugdyti kaip asmenybes — su lietuvišku žodžiu, katalikišku pavyzdžiu, pagarbos rodymu, tolerancija ir kūrybingumu.

Kursų metu buvo ne vien klausoma paskaitų, bet ir patys vadovai turėjo pasitempti diskusijose ir užsiėmimuose, kad geriau įsisąmonintų pateiktą medžiagą. Kursuose visuomet buvo pabrėžiamas profesionalus žvilgsnis į vadovavimo pareigas.

Kad pamatytumėte, kaip patys vadovai į kursus reagavo, čia spausdiname kai kurių vadovų skubiai surašytas mintis, kursams pasibaigus.

Vadovai pasisako

Man labai patiko vadovų kursai. Aš daug išmokau. Lina Poskočimaitė įdomiai pristatė, kaip bendrauti su vaikais. Man taip pat labai patiko išgirsti tėvų nuomones apie stovyklą. Regina Balutytė Janszyn perteikė daug naudingos informacijos apie psichologinius iššūkius stovykloje. Jos pastabos, kaip susikirstome žmonės į grupes ir kaip tas paveikia kito elgseną, buvo labai įdomingos ir bandysiu stovykloje tas mintis panaudoti. Edis Leipus gražiai susumavo įvairius gero vadovo bruožus, kurių aš visada stengsiuosi laikytis vadovaudama.

Vija Lietuvninkaitė

Vadovas labai įtaigoja stovyklautojus, todėl yra svarbu rodyti gerą pavyzdį. Vadovas turi būti draugiškas, bet nebūtinai vaiko „draugas“ — mes bandome perimti tėvų rolę. Aš daug išmokau apie bendravimą su vaikais ir kaip geriausia su vaikais elgtis. Aš labai laikiu vasaros!

Andrytė Siliūnaitė

Vadovas turi būti toks, kaip kalbėjome per Edžio Leipaus pokalbį — aistrus, drąsus, savim pasitikintis ir kantrus. Jis turi būti atsakingas.

Mikas Giedraitis

Viena priežastis kodėl tėvai siunčia vaikus į stovyklą, yra ta, kad daugiau išgirstų lietuvių kalbą. Vadovai turi visuomet kalbėti lietuviškai, tiek tarp vaikų, tiek tarp savų, tarp vadovų.

Žara Kisieliūtė

Yra svarbu susipažinti su savo globojamų vaikų sveikatos reikalavimais ir priminti tiems, kuriems reikia, kad išgertų savo vaistus. Reikia dėti pastangas, kad visi stovyklautojai patogiai jaustųsi ir aktyviai dalyvautų. Vaikai labai seka vadovais, tad vadovai VISADA turi rodyti gerą pavyzdį.

Daiva Siliūnaitė

Po šių kursų man paaiškėjo, kodėl daviau prašymą dirbti JAS stovykloje. Tai ne tik, kad noriu praleisti laiką Dainavoje, bet aš taip pat noriu perduoti vaikams tą ateitininkų dvasią ir meilę lietuvių ir ateitininkams, kurią aš jaučiau pati stovyklaudama JAS stovykloje. Aš dar ir dabar atsimenu visas savo vadoves — kaip aš norėjau būti kaip jos! Aš noriu, kad ir mano mergaitės taip jaustųsi apie mane.

Vija Kasniūnaitė

Kai atvykom pas Laimą Aleksienę pirmą kursų dieną, mes žaidėm susipažinimo žaidimą. Turėjome pasakyti savo vardą ir ko mes tikimės iš stovyklos [...] Vėliau grupėse mes kalbėjome apie skirtingus vaikų amžius ir jų ypatingus reikalavimus.

Natalija Vaznelytė

Stovykla, kaip ir mokykla ar biblioteka, yra vieta, kur vaikai mokosi. Stovykla, kaip krepšinio aikštė, yra vieta, kur vaikai žaidžia. Ši vieta yra tikrai nuostabi, nes duoda vaikams galimybę tobulintis labai smagioje aplinkoje. Bet kad tai būtų įmanoma, yra svarbu, kad vaikai matytų gerą vadovų pavyzdį. Todėl, yra ypatinai svarbu, kad visi stovyklos darbuotojai elgtųsi kaip profesionalai. Vadovų elgesys paveikia vaikus, kitus vadovus, stovyklos vyriausybę, ir tėvus. Tėvai ir stovyklos vyriausybė mumis pasitiki, ir mes turim jiems parodyti, kad mes esam pasiruošę prižiūrėti ir auklėti jų vaikus.

Mykolas Daugirdas

JAS – Jaunųjų ateitininkų stovykla, š. m. liepos 6–15 d.

ALRKF stovyklavietėje DAINAVOJE, Manchester, Michigan

Stovykla skirta lietuviškai kalbantiems pradžios mokyklos mokiniams nuo 7 iki 14 metų amžiaus. Yra likę mažai laisvų vietų. Prieš užsiregistruojant, pasiteiraukite pas Laimą Aleksienę el. pašto adresu jas@ateitis.org, ar dar yra vietos jūsų vaikų amžiaus būrelyje. Informaciją apie stovyklą rasite www.javjas.org

Tikimės, kad paroda lankytojų tikrai nenuvils

Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) gegužės 21 d., penktadienį, 7:30 val. v. atidaroma lietuvių šiuolaikinės dailės paroda „Lietuviškas sezonas“. Nedažnai mūsų lietuviškose galerijose galima pamatyti tokios apimties lietuvių menininkų darbų parodą. Čiurlionio galerija dėkoja „Arkos“ galerijai už pasiūlymą šią parodą parodyti Čikagos žiūrovui, o Lietuvos Respublikos ambasada Washington, DC ir asmeniškai ambasadoriui Audriui Brūzgai bei antrajam sekretoriui Leonui Garbačauskui – už parodos atvežimą į Čikagą.

„Lietuviško sezono“ atidaryme Čiurlionio galerijoje dalyvaus šios parodos kuratorė, „Arkos“ galerijos direktorė dailininkė **Dovilė Tomkutė-Veleckienė**. Ji maloniai sutiko atsakyti į mūsų pateiktus klausimus.

– **Pereitų metų pavasarį Vilniuje, „Arkos“ galerijoje, vyko penkių dailininkų iš Virginia valstijos (JAV) paroda „Peizažų įvairovė“. Kaip amerikiečiai pateko į Jūsų galeriją?**

– 2008 m. rudenį Lietuvos dailininkų sąjunga gavo laišką, persiūtą iš LR Užsienio reikalų ministerijos, kuriame Victor Gaetan, „Alex Gallery“ įkūrėjas ir savininkas, rašė, kad norėtų užmegzti ryšius su profesionalia Vilniaus galerija ir suorganizuoti abiejų šalių parodų mainus. Jis pirmą kartą atvyko į Vilnių 2009 m. žiemą, apžiūrėjo mūsų galeriją, mes supažindinome jį su žymiais Lietuvos menininkais, vedžiojome po studijas ir miestą.

Tų metų balandžio mėnesį „Arkos“ galerijoje buvo atidaryta „Alex Gallery“ parengta amerikiečių menininkų paroda „Peizažų įvairovė: Virginia dailininkų darbų pristatymas Vilniuje“. Joje savo darbus rodė penki žinomi minėtos galerijos pristatyti Washington, DC tapytojai: Kim Abrahams, Gary Bowers, Judith Judy, Inge Strack ir Rob Vander Zee. Parodos atidaryme dalyvavo beveik visi minėti autoriai, nutarę ne tik aplankyti Vilnių, bet ir pakeliauti po Pabaltijį, pamatyti Rygą ir Taliną.

Parodos atidarymas sutraukė didelį būrį svečių, jame lankėsi JAV ambasados Lietuvoje atstovai, vėliau JAV ambasadorius Lietuvai John Cloud parodos atidarymo proga menininkams, parodos organizatoriams ir svečiams savo rezidencijoje surengė priėmimą.

– **2010 m. vasario 5 d. „Alex Gallery & Gallery A“ (JAV sostinėje) buvo atidaryta didžiulė lietuvių dailininkų paroda. Kaip gimė šis sumanymas?**

– Lietuviška paroda „Alex Gallery“ atsirado kaip antroji, atsakomoji projekto dalis. Mūsų į JAV atvežtas Lietuvos dailininkų rinkinys

neapsiribojo vien tapyba. Mes įtraukėme į ją įvairių žanrų kūrinius: grafiką, akvarelę, mažąją skulptūros plastiką.

– **Iš savo patirties žinau, kad tokias parodas surengti nėra lengva. Kokios didžiausios kliūtys iškilo rengiant šią parodą? Kas parėmė šios parodos suruošimą ir atvežimą į JAV?**

– Didžiausia kliūtis, žinoma, buvo atstumas. Kaip žinia, parodos persiuntimas ir draudimas sudaro pagrindinę parodos rengimo išlaidų dalį. Nebūtume šios kartelės įveikę, jei ne geranoriška Lietuvos Respublikos ambasados Washington, DC ir asmeninė kai kurių diplomatų pagalba.

Parodos suruošimą, katalogo leidybą bei kuratorių kelionės išlaidas iš dalies apmokėjo LR Kultūros ministerijos Kultūros rėmimo fondas (KRF). Šis Fondas remia nemažai kultūrinių projektų, vykstančių Lietuvoje ir užsienyje. Džiaugiamės, kad mūsų projektas pateko tarp laimėjusių šią paramą.

– **Kaip atrinkote parodoje dalyvaujančius menininkus ir jų darbus?**

– Lietuvos dailininkų sąjunga ir galerija „Arka“ turi nemažą kilnojamųjų parodų rengimo patirtį. Kai kurios apžvalginės parodos keliauja po įvairias šalis, miestus ir galerijas net po keletą metų. Parodą į Washington, DC turėjome sudaryti labai greitai – derinomės prie Užsienio reikalų ministerijos pasiūlytų mums darbų pervežimo terminų. Taigi, sudarėme galerijai geriausiai atstovaujančių menininkų sąrašą. Vieni menininkai lengvai sutiko duoti darbus ir leisti juos išvežti už Atlanto, kiti nenorėjo tokiam ilgam laikui atsisveikinti su savo kūrinių ir atsisakė dalyvauti parodoje.

Norėjome, kad paroda būtų įvai-

ri, kad joje atspindėtų visas platus šiuolaikinės lietuvių dailės spektras. Visi dalyvaujantys menininkai yra gerai žinomi Lietuvos dailės aplinkoje, jų darbai dažnai rodomi parodose Lietuvoje ir užsienyje. Užtenka paminėti tokius vardus kaip Rimas Bičiūnas, Jonas Daniliauskas, Birutė Stančikaitė, Nijolė Šaltenytė, Ramunė Kmieliauskaitė, Kęstutis Musteikis ir kt. Žinau, kad daugelis jų yra surengę asmeninės parodas Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, todėl jų kūryba turėtų būti žinoma ir Čikagos parodų lankytojams.

– **Kiek menininkų dalyvauja šioje parodoje ir kiek darbų atvežėte?**

– Parodoje Čikagoje dalyvauja 30 menininkų, bus rodoma per 70 meno kūrinių.

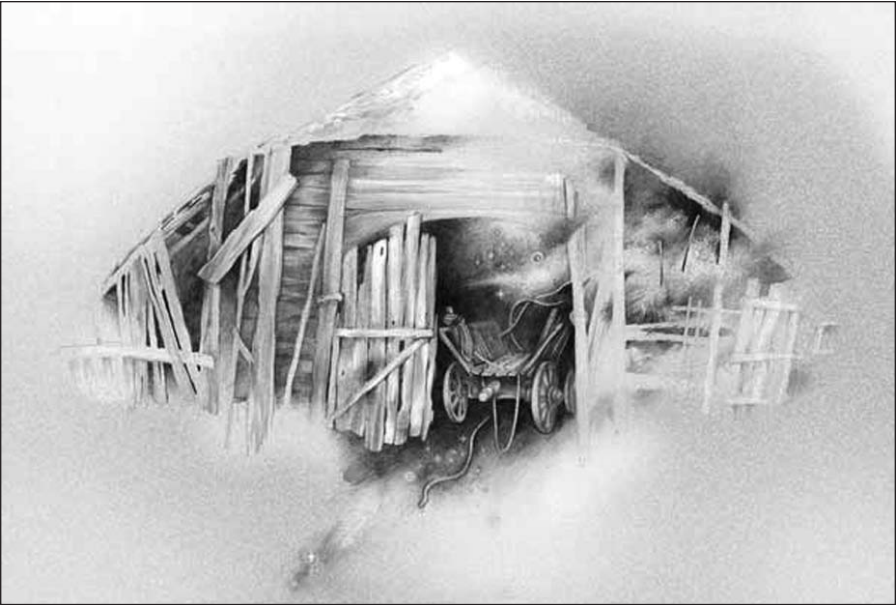
– **Amerikietį žiūrovą sunku nustebinti. Kuo, Jūsų nuomone, įdomus lietuvis dailininkas amerikiečiui dailės mylėtojui?**

doriai, LR ambasados Washington, DC darbuotojai, Lietuvos politikai, lankęsi JAV su vyriausybine delegacija.

– **Kaip kilo sumanymas atvežti parodą į Čikagą?**

– Džiaugiamės, kad informacija apie „Lietuviško sezono“ parodą plačiai pasklido tiek Lietuvos, tiek JAV žiniasklaidos priemonėse, per pasaulio lietuvių organizacijų tinklalapius. Čiurlionio galerija Jaunimo centre pasiūlė, pasibaigus parodai Washington, DC, ją perkelti į Čikagą ir parodyti čikagiečiams kuo palankiausiomis sąlygomis. Pagrindine problema vėl tapo parodos pervežimas – Washington nuo Čikagos skiria nemažą atstumą. Tačiau čia ir vėl pagelbėjo LR ambasada, sutikusi parodą pergabenti savo lėšomis ir savo priemonėmis.

Esame ypač dėkingi ambasadoriui A. Brūzgai ir ambasados antrajam sekretoriui L. Garbačauskui už jų neformalų požiūrį, asmeninį indėlį

Dovilė Tomkutė-Veleckienė, „Senas kaimas – I“

– Savo paroda nesiekėme nustebinti. Greičiau supažindinti ir sudominti. Kaip minėjau, paroda yra gana marga. Tačiau visi darbai labai profesionalūs ir pakankamai gerai pristato tiek autorius, tiek dabartinę Lietuvos vaizduojamosios dailės padėtį.

Kai kuriuose darbuose ypač ryškiai išreikšta lietuviška tematika, jaučiama liaudies meno tradicijų dvasia. Tačiau yra nemažai ir itin šiuolaikiškų, konceptualių kūrinių.

– **Paroda Washington, DC pasibaigė. Kokie jos atgarsiai pasiekė Jus? Ar manote, kad paroda pavyko?**

– Manau, paroda visų pirma pavyko todėl, kad ji įvyko – tokia didelė lietuviško šiuolaikinio meno kolekcija apskritai pirmą kartą atkeliavo į JAV. „Alex Gallery“ ši paroda buvo rodoma net 2 mėnesius. Nors parodos atidarymas sutapo su išimintina šią žiemą didžiule sniego pūga, laikinai sustabdžiusia miesto gyvenimą, tačiau po to „Alex Gallery“ dėjo nemažai pastangų, kad paroda būtų plačiai išreklamuota ir aktyviai lankoma. Ji buvo įtraukta į geriausių privačių galerijų parodų dešimtuką JAV sostinėje vasario mėnesį.

„Lietuviško sezono“ parodos proga galerija buvo suorganizavusi keletą renginių, kuriuose dalyvavo diplomatai – Lietuvoje per nepriklausomybės laikotarpį rezidavę JAV ambasada-

ir šio projekto vykdymą ir geranoriškumą. Puiku, kad Lietuvos diplomatai vertina kultūros svarbą, pristatant Lietuvą pasaulyje ir plėtojant tarpvalstybinius ryšius.

– **Čikagoje paroda bus rodoma jau per 50 metų veikiančioje Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Ar apima jaudulys, kai pagalvojate, jog šiuolaikinių Lietuvos menininkų darbus žiūrės ir vertins lietuviai, daug metų gyvenantys šiaurės Atlanto?**

– Be abejonės, taip. Manau, kad lietuviai, daug metų gyvenantys JAV, kelia ypatingai aukštus reikalavimus meno parodai, pristatančiai šiuolaikinę Lietuvą ir jos kultūrą. Viliuosi, kad mūsų sudaryta ir atvežta paroda yra ir pakankamai tradiciška, profesionali, ir šiuolaikiška. Tikimės, kad ji parodos lankytojų tikrai nenuvils ir kiekvienas apsilankęs čia ras ypatingai sau artimų ir patinkančių dailės kūrinių.

– **Čikagoje, o ir kitose vietovėse, gyvena daug lietuvių dailininkų. Kai kurie jų yra žinomi ir plačiai Amerikos visuomenei? Ar galerija „Arka“ yra suruošusi dailininko, gyvenančio šiaurės Atlanto, parodą? Gal pasinaudosite proga ir užmegsite ryšius su čia gyvenančiais menininkais?**

Parodos „Lietuviškas sezonas“ atidarymas „Alex Gallery“. Ketvirtas iš kairės Victor Gaetan, „Alex Gallery“ įkūrėjas ir savininkas, antra iš dešinės parodos kuratorė Dovilė Tomkutė-Veleckienė. **LR ambasados archyvo nuotr.**

– Kiek man yra žinoma, iki šiol „Arkoje” JAV lietuvių dailininkų kūryba nebuvo rodoma. Lietuvių senosios išeivijos kartos menininkų parodas labai išsamiai ir kryptingai rengia Lietuvos dailės muziejus. Bet tokių planų tikrai turime. Tiek Washington, DC, tiek New York teko bendrauti su šiuo metu aktyviai kuriančiais lietuviais menininkais, ne vieną dešimtmetį gyvenančiais JAV. Sumanymas surengti JAV lietuvių menininkų parodą ypač sustiprėjo po to, kai peržiūrėjau išsamią ir puikiai išleistą knygą „Lietuviai menininkai JAV”. Esu tikra, kad po apsilankymo Čikagoje užmegsime dar daugiau ryšių, ir tokia paroda „Arkos” galerijoje galėtų įvykti jau 2011 metais.

– Ko, Jūsų nuomone, reikėtų, kad ryšys tarp lietuvių menininkų Lietuvoje ir Amerikoje sustiprėtų?

– Kaip profesionalūs muzikantai privalo nepaliaujamai koncertuoti, kad palaikytų savo profesinę formą, taip menininkai privalo savo darbus nuolat rodyti parodose tam, kad pajustų visuomenės dėmesį, išgirstų žiūrovų atsiliepimus ir pamatytų savo darbus bendroje plotmėje. Tik taip gali įvertinti savo kūrybinio darbo svarbą.

Užsienyje gyvenantiems menininkams ypač svarbu savo darbus parodyti gimtinėje. O atgaivinti ir sustiprinti ryšį bei kūrybinį bendradarbiavimą tarp Lietuvoje ir JAV gyvenančių menininkų būtų itin aktualu, mat dauguma jų yra baigę tą pačią

Vilniaus dailės akademiją, buvę studijų laikų draugais ar kolegomis. Pristatyti JAV gyvenančių ir dirbančių lietuvių menininkų kūrybą Lietuvoje būtų naudinga patiems menininkams ir labai įdomu parodų lankytojams. Tokia paroda suteiktų galimybę palyginti, kaip pasaulinio meno įtaka yra paveikusi lietuviškas jų kūrybos šaknis.

– Su kokiomis mintimis ir tikslais atvykstate į Čikagą?

– Į Čikagą atvykstu su dideliu entuziazmu ir pakilia nuotaika. Esu keletą sykių buvusi JAV, tačiau Čikagoje lankysiuosi pirmą kartą. Iš savo kolegų dailininkų esu nemažai girdėjusi apie Čiurlionio galeriją, lietuvių menininkų veiklą Čikagoje. Pati esu Vilniuje surengusi Algimanto Kezio, Vytauto Tamulaičio darbų parodas. 2001 m. Vilniaus Rotušėje, kur tada dirbau, teko atidaryti Čikagos istoriją ir dabartį pristatančią dokumentinės fotografijos parodą mūsų miestų susigiminiavimo sukakčiai paminėti.

Tikiuosi, kad šis apsilankymas įkvėps naujų minčių ir paskatins plėtoti tolesnius ryšius tarp mūsų menininkų, galerijų ir miestų.

– Ačiū už pokalbį. Iki susitikimo parodos „Lietuviškas sezonas” atidaryme, į kurį maloniai kviečiame atvykti visus meno mylėtojus.

Kalbino
Laima Apanavičienė

Lietuvos regionų margumynai

Nidoje atidaromas V. Kernagio Bardų skverelis

Šeštadienį, gegužės 15 dieną, Nidoje bus atidarytas Bardų skverelis, įkurdintas šalia Vytauto Kernagio skulptūros. Akustiniame koncerte naują kultūrinę erdvę pristatys bardai Olegas Ditkovskis ir Saulius Bareikis, gros Maestro bendražygis Andrius Kulikauskas, taip pat keli labai talentingi jaunieji bardai.

Vytauto Kernagio fondo vadovas a. a. Maestro sūnus Vytautas Kernagis jaunesnysis sako, kad skulptoriaus Romo Kvinto sukurtas Benas, jau visus metus sėdintis ant suoliuko Nidos krantinėje, taip traukia žmones, kad nori nenori čia reikėjo įkurti ir tam tikrą geros muzikos oazę, kur kiekvienas norintis galės klausytis Maestro propaguotos „teisingos muzikos”.

Bardų skverelis skirtas kameriniams ir akustiniams pasirodymams, kurie bus nemokami. Muzika, pasak

sumanymo autorių, bus girdima tik skverelyje. Renginių Bardų skverelyje organizavimu užsiims Vytauto Kernagio fondas ir Neringos miesto savivaldybė. Pastaroji, beje ir prižiūrės šią naują, neįprastą kultūrinę erdvę.

Sumanymo autoriai stengėsi, kad Bardų skverelis organiškai ir natūraliai susiliėtų su Nidos krantinės peizažu. Įrengta nedidelė scena, o suoliukai, primenantys gėlytes ir jūros akmenėlius pagaminti iš specialaus stiklo pluošto, iš kurio paprastai gaminami nedideli laiveliai ar valtelės, todėl labai artimi jūrai. Beje, suoliukus visą savaitę padėjo gaminti ir Vytauto Kernagio fondo nariai bei draugai.

Bardų skverelis įrengtas Vytauto Kernagio fondo, kuris siekia išsaugoti Maestro atminimą, lėšomis.

Bernardinai.lt

Vilniuje ketinama įrengti 19 dviračių stovėjimo aikštelių

Neseniai vykusioje spaudos konferencijoje projekto „Veloparkas” sumanytojai tvirtino, kad aikštelės bus įrengtos Vilniaus vietose, kur būriuojasi daugiausia dviratininkų.

Šiuo metu yra numatytos šios vietos: Lukiškių aikštė, V. Kudirkos aikštė, S. Moniuškos skveras, Vokiečių gatvė, Rotušės aikštė, skveras Maironio gatvėje, dvi vietos Sereikiškių parke, Nepriklausomybės aikštė, Katedros aikštė, vieta prie Nacionalinio muziejaus, vieta prie Petro ir Povilo bažnyčios, vieta prie prekybos centro „Hyper Rimi” Žirmūnų ir Lukšio gatvių sankryžoje, vieta prie Santariškių ligoninės, vieta prie Jaunimo darbo centro, vieta prie Spaudos rūmų, vieta prie Vilniaus pedagoginio universiteto, vieta Saulėtekyje, prie Vilniaus universiteto

bei vieta prie Baltojo tilto.

Anot N. Dilbienės, nemokamos aikštelės bus įrengtos vietose, kur jas galėtų stebėti vaizdo kameros. Pirmąsias aikšteles Gedimino prospekte bus pradėdama įrenginėti gegužės pabaigoje, tam bus pasamdyta apie 10 šiuo metu darbo neturinčių vilniečių. Tikimasi, kad stovai, kuriuos sudarys keli nerūdijančio metalo lankai, bus pakankamai saugūs ir pažeidėjai negalės jų išlaužti. Vieno stovo kaina siekia 900 litų.

Pasaulio dviračių treko čempionė Simona Krupeckaitė tvirtino besidžiaugianti šiuo sumanymu, leisiančiu vilniečiams propaguoti sveiką gyvenimo būdą. Jis sakė tikinti, kad šia idėja susidomės ir kiti Lietuvos miestai.

BNS

Plungės rajoną sudrebino lietuvių karo žirgų varžybos

Gegužės 8 d. Noriškių kaimą Plungės rajone ir vėl sudrebino lietuviškųjų žirgų žemaitukų kanopos, o erdves raizė lietuvių skalikų balsai. Trečią kartą buvo surengtos žemaitukų žirgų ištvermės lenktynės kunigaikščių Oginskių taurei laimėti, taip pat nacionalinės šunų veislės – lietuvių skalikų – Žemaitijos regioninė paroda.

Išpūdingame renginyje dalyvavo apie dvi dešimtys raitelių iš Plungės, Telšių, Šilalės, Skuodo, Kauno, Akmenės, Mažeikių, Šiaulių rajonų. Parodoje savo skalikus pristatė visos Žemaitijos šunų augintojai, taip pat entuziastai iš sostinės.

Žemaitukų ištvermės varžybos rengiamos Plungės rajone, tose vietose, kurios tiesiogiai susijusios su kunigaikščių Oginskių gyvenimu ir jų puoselėtais žemaitukais. Pagrindinis

varžybų sumanymas yra populiarinti lietuvių karo žirgų – žemaitukų – veislę bei pagerbti kunigaikščių Oginskių atminimą.

Šiais metais varžybų kelio ilgis siekė 30 kilometrų. Raiteliai jojo tomis vietomis, kuriose pereito amžiaus pradžioje laiką leisdavo kunigaikščiai Oginskiai. Žymesni trasos objektai: Gondingos hidroelektrinė, Sakelių dvaras, visoje Lietuvoje garsi Pakutuvėnų parapija, Gondingos piilakalnis.

Varžybų metu taip pat vyko nacionalinės šunų veislės – lietuvių skalikų – Žemaitijos regioninė paroda, kurioje dalyvavo skalikų augintojai iš visos Žemaitijos, o entuziastai atvyko net iš Vilniaus.

Varžybas organizavo Žemaitukų arklių augintojų asociacija.

Žemės ūkio ministerijos info

Šiauliuose kuriamas unikalus muziejus

Šiauliuose kuriamas vienintelis Lietuvoje geležinkelio muziejus po atviru dangumi. Įmonės, kurioje įsikurs muziejus, teritorijoje, jau galima apžiūrėti net du garvežius.

Tačiau, pasak muziejaus kūrėjų, ateityje bus ir daugiau rodinių. Geležinkeliečiai sako, kad brangiausią mu-

ziejaus rodinį – garvežiuką – prieš daugelį metų norėta atiduoti į metalo laužą, jį norėjo išsivežti estai ir latviai, tačiau garvežiukas liko Šiauliuose.

Be to, jis buvo ir Šiaulių geležinkelio stoties atributas, puikiai žinomas daugumai miestiečių ir miesto svečių.

Etaplius.lt, Balsas.lt

**SERVING LITHUANIAN COMMUNITIES
SINCE 1916**

**LACK & SONS
(LACKAVICIUS)
Funeral Home's**

**9236 S. ROBERTS RD
HICKORY HILLS
ALL PHONES 1-708-430-5700
OTHER LOCATIONS AVAILABLE IN CHICAGO
& ALL SUBURBS**

**PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS**

**BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA
SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.
CICERO 5940 W. 35 ST.
LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
EVERGREEN PARK, 2929 W. 87 ST.
TINLEY PARK, 16600 S. OAK PARK AVE.**

**ALL PHONES
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)
Tel. 1-800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com**

**GAIDAS - DAIMID
LAIDOJIMO NAMŲ DIREKTORIAI**

jau daug metų teikia pagarbų patarnavimą liūdesio valandoje. Jų laidojimo namai yra Čikagoje ir priemiesčiuose, kiekvienam lengvai pasiekiami.

Atliekame ir kūno sudeginimo (cremation) patarnavimus.

**GERALD F. DAIMID —
nepriklausomas direktorius
4330 So. California Ave, Chicago, IL 60632
12401 S. Archer Ave. Lemont, IL 60439**

1-773-523-0440

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Gegužės 16 d., sekmadienį,** 12:30 val. p. p. Dailės muziejuje Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont) įvyks New York gyvenančios lietuvių Giedrės Kumpikas dokumentinio filmo „Sparnams prisiminti“ premjera apie pirmosios nepriklausomos Lietuvos laikotarpio Lietuvos lakūno Julijono Kumpikevičiaus-Kumpiko įsimintinai drąsų skrydį iš Prahos į Kauną. Filmo pristatyme dalyvaus ir filmo režisierė. Daugiau informacijos galite gauti tel.: 708-207-8406.

◆**Socialinių reikalų skyrius** Lemonte maloniai kviečia į filmų popietę. Gegužės 19 d., trečiadienį, 1:30 val. p. p. bus rodomas dokumentinis filmas „Tvėrečius“ iš ciklo „Mūsų miesteliai“. Filmai rodomi PLC skaitykloje.

◆**Baltijos jėzuitų plėtros Tarybos** nariai t. Antanas Saulaitis SJ ir dr. Mindaugas Vygantas maloniai kviečia norinčius Lemont apylinkėse stebėti pavasarinį paukščių gyvenimą. Stebėjimui vadovaus paukščių žinovas Tadas Birutis. Susitikimas planuojamas šeštadienį, gegužės 22 d., nuo 8 iki 11 val. r. Po stebėjimo – priešpiečiai ir pabendravimas. Apie

dalyvavimą prašome pranešti el. paštu: lithjesuit@hotmail.com arba palikti žinutę tel.: 630-243-6234 atskirklyje.

◆**Antano Zakarausko (tenoras)** ir Nidos Grigalavičiūtės (sopranas) koncertas vyks sekmadienį, birželio 6 d., 12:30 val. p. p. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL). Į labdaros koncertą visus maloniai kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis.

◆**Įkurtas internetinių diskusijų** portalas-forumas www.efrakcija.lt. Jo tikslas: telkti vakarietišku pažiūrų piliečius, nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos ir mus skiriančių atstumų. Kviečiame registruotis, jungtis ir bendrauti!

SKELBIMAS

Aukštos indėlių palūkanos.
2.25 proc. dvejiems ir 2.50 proc. trejiems metams terminuotas indėlis California Lithuanian Credit Union Santa Monica, California
Tel. **310-828-7095**
Valdžios apdrauda iki \$250,000

NAUJA JAV LB LEMONT APYLINKĖS VALDYBA JAV LB Lemont apylinkės valdybos pirmininke išrinkta Birutė Kairienė

Neseniai Pasaulio lietuvių centre (PLC), Lemont, vykusiam JAV LB Lemont apylinkės visuotiniame susirinkime buvo išrinkta nauja JAV LB Lemont apylinkės valdyba. Į valdybą atėjo dirbti nemažai naujų, jaunų žmonių, kurie kupini ryžto ir naujų sumanymų. Sieksime pagyvinti apylinkės LB veiklą. Ruošiamoje informacinėje projekto, kuriame geriau supažindinsime visuomenę su Lemont apylinkės veikla, siekiais ir tikslais. Jau dabar esame numatę keletą renginių. Birželio 13 d. 10:30 val. r. kviečiame į PLC sodelį, Lemont, paminėti Gedulo ir Vilties dieną – trėmimų į Sibirą pradžios dieną. Taip pat kviečiame dalyvauti mūsų Vasaros šventėse, kurios vyks liepos 11 d. ir rugpjūčio 15 d. PLC sodelyje, Lemont. Tariamės su Lietuvos Respub-

likos generaliniu konsulatu Čikagoje, kad jų atstovas galėtų bent vieną dieną per mėnesį atvykti į Lemont ir teikti konsulinės paslaugas mūsų žmonėms.

Puikiai dirba mūsų Socialinis skyrius, vadovaujamas Prano Jurkaus: kiekvieną trečiadienį rodomi pažintiniai filmai apie Lietuvą, organizuojamos įvairios paskaitos socialiniais, sveikatos klausimais.

Linkime naujai išrinktiems Lemont apylinkės valdybos nariams ištvermės, sveikatos, naujų sumanymų darbuojantis Lietuvių Bendruomenės labui, o lemontiečius ir visus išsivijus lietuvių kviečiame jungtis prie Lietuvių Bendruomenės, išsakyti savo pageidavimus, mintis, problemas. Kiek galėdami stengsimės padėti.

Lemont apylinkės valdyba

Sėdi iš kairės: Lina Malcius, Onutė Plečkaitytė, atsakinga už kultūrinius renginius, Asta Alinkevičienė, Birutė Kairienė, valdybos pirmininkė, Vanda Kairys, atsakinga už sporto renginius, Irena Grigaitienė, vicepirmininkė. Stovi iš kairės: Rimantas Dirvonis, ryšių su visuomene atstovas, Vytautas Bogušis, ryšių su visuomene ir spauda atstovas, Gediminas Kairys, ryšių su visuomene ir spauda atstovas, Pranas Jurkus, Socialinio skyriaus pirmininkas, Rolandas Rauduvė, informaciniai ryšiai. Nuotraukoje nėra Zigmo Vilimo, vicepirmininko, ir Vidmanto Malčiaus, atsakingo už kultūrinius renginius.

Lemonto apylinkės valdybos archyvo nuotr.

Kun. Kęstutis A. Trimakas
birželio 20 d., sekmadienį,
švenčia 80 gyvenimo metų, 50 metų kunigystės tarnybos,
50 metų akademinio darbo sukaktis
Padėkos Mišios – 9 val. r. Šv. Antano šventovėje
(15 St. ir 50 Ave. gatvių sankryža, Cicero)

Akademine ir meninė programa,
Garbės daktaro regalių įteikimas – 11 val. r., vaisės – 12 val. p. p.
Willowbrook Ballroom salėje
(8900 S. Archer Rd., Willow Springs)

Auka 25 dol. asmeniui.
Čekius rašyti: American Lithuanian Catholic Federation.
Kreiptis į dr. Romą Kuprienę tel.: 708-447-9319

RENGINIAI PHILADELPHIA, PA...

□ **Klubo „Gintarinės šaknys“** susirinkimas vyks antradienį, gegužės 18 d. nuo 7 val. v. iki 9 val. v. Lietuvių namų Kultūros centre (įėjimas iš Tilton gatvės). Atvykdami atsi-neškite ką nors lietuviško (knygą, straipsnį, žinutę ar suvenyrą) diskusijoms. Klubo susirinkimuose kviečiame dalyvauti ne tik narius, bet ir visus tuos, kurie domisi lietuvišku paveldu.

□ Kviečiame į choro „Laisvė“ pava-sarinį koncertą „**Daug daug daine-lių**“, kuris įvyks gegužės 23 d. 2 val. p. p. Lietuvių namuose (Philadelphia, PA). Koncerte dalyvaus V. Krėvės li-tuanistinės mokyklos choras „Krė-viukai“, smuikininkas iš Boston Mar-tynas Švėgžda von Bekker. Vyks pa-roda apie pirmuosius Texas valstijos imigrantus iš Lietuvos. Bilieto kaina – 15 dol., vaikams iki 16 metų – ne-mokamai.

□ Philadelphia LB **Jaunimo są-junga kviečia** visus lietuvių, euro-pietiško futbolo mėgėjus ir profesio-

nalus sudaryti komandą iš 7 žaidėjų, įskaitant vartininką, užsiregistruoti ir **dalyvauti lietuvių futbolo var-žybose**, kurios birželio 5 d. 10 val. r. prasidės Southampton Soccer Asso-ciation, 114 Street Rd., Southamp-ton, PA 18966, aikštėje. Registracijos mokestis komandai – 250 dol. (į kainą įeina 10 marškinėlių, 10 pakvietimų į vakarėlį). Po futbolo turnyro 7 val. v. – Roberto Kupsto koncertas Lietuvių namuose, 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, PA 19134. Jūsų laukia apdovanojimai, vaisės. Daugiau infor-macijos suteiks Tadas tel.: 484-557-9167.

□ Birželio 18 d., antradienį, nuo 7 val. v. iki 9 val. v. „Kaimo kapela“ ruošia **prisiminimų vakarą, skirtą a. a. Broniui Krokiui**. B. Krokys buvo klubo „Gintarinės šaknys“ pra-dininkas, dėstė lietuvių kalbą, supa-žindino su lietuvių literatūra ir ragi-no dalyvauti lietuviškos bendruome-nės veikloje. Vakaras skirtas prisi-minti a. a. B. Krokį ir išreikšti jam padėką.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais
nuošimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747.

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas
AURIS JARAŠŪNAS
Estate Planning (Wills, Trusts) ir Land Use
2802 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, CA 90404
Tel.: **310-828-7525**
Mob.: **310-701-8472**
E-mail: **jaralaw@earthlink.net**
Valandos: antradieniais ir pagal susitarimą

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S.Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

• **Karaliaučiaus krašto lietu-viškų mokyklų paramai** per Ma-zosios Lietuvos lietuvių draugiją Či-kagoje aukojo: **\$200** Rūta Dudėnaitė-Brigden ir Charles Brigden. **\$100** Laima Ardickienė, Stasė Purvinienė. **\$50** Vitalis Svazas, Narimantas ir Janina Udriai. **\$25** Balys Milaknis, Zenonas ir Stasė Obeleniai. **\$20** Gailė A. Janušonis, Ona H. Michelevičius. **\$10** Aniceta Gedmintas, Aniceta Giedraitis. Dėkojame visiems rėmė-jams. **Mažosios Lietuvos lietuvių draugija, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540**

• „**Saulutė**“, Lietuvos vaikų glo-bos būrelis, dėkoja už aukas padėti

vargingai gyvenantiems vaikams ir studentams Lietuvoje. Aukojo: Jonas ir Ona Treškos **\$25**, I. Rasys **\$300**; tęsiant vaiko metinę paramą Vincas Urbaitis **\$240**, Robert Duda **\$720**. Labai ačiū. „**Saulutė**“ (Sunlight Orphan Aid), **414 Freehauf St., Lemont, IL 60439, tel. (630) 243-7275 arba (630) 243-6435, el. paš-tas: ndretijunelis@sbcglobal.net**

• „**Saulutės**“, Lietuvos vaikų globos būrelio, susirinkimas bus penktadienį, gegužės 21 d., 10 v. r. pas Indrę Tijūnėlienę, **414 Freehauf St., Lemont, IL 60439, tel. (630) 243-6435**. Kviečiami visi norintys padėti vaikams Lietuvoje.